

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Σχεδιασμός, Διοίκηση και Πολιτική του Τουρισμού»

Συνεργαζόμενα Τμήματα

Διοίκησης Επιχειρήσεων
Περιβάλλοντος
Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας
Γεωγραφίας

Οδηγός σπουδών

Χίος 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

- 1. Το Τουριστικό Φαινόμενο στην Ελλάδα**
- 2. Ανάγκες της αγοράς εργασίας και τουριστική εκπαίδευση**
- 3. Το αίτημα για αναβάθμιση των τουριστικών σπουδών στην Ελλάδα**
- 4. Οι Τουριστικές Σπουδές στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου**
- 5. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου**
- 6. Τα Τμήματα που συνεργάζονται στο ΔΠΜΣ**
 - 6.1 Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
 - 6.2 Το Τμήμα Περιβάλλοντος
 - 6.3 Το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας
 - 6.4 Το Τμήμα Γεωγραφίας
- 7. Οργάνωση του ΔΠΜΣ**
 - 7.1 Ίδρυση
 - 7.2 Διοικητική υποστήριξη
 - 7.3 Υλικοτεχνική υποδομή

7.4 Η Βιβλιοθήκη

7.5 Φοιτητική Μέριμνα

7.6. Δίδακτρα

8. Κανονισμός Σπουδών του ΔΠΜΣ

8.1. Τίτλοι σπουδών

8.2. Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης

8.2.1. Τα βασικά χαρακτηριστικά του Προγράμματος Σπουδών

8.2.2. Προκήρυξη, Επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών

8.2.3. Χρονική Διάρκεια σπουδών

8.2.4 Ακαδημαϊκό έτος – Εξάμηνα Σπουδών

8.2.5 Εγγραφή και φοίτηση (πρώτη εγγραφή, εκπαιδευτική διαδικασία)

8.2.6 Έλεγχος επιδόσεων

8.2.7 Διπλωματική εργασία

8.2.8 Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (προυποθέσεις, τύπος, απονομή).

8.2.9 Το πρόγραμμα μαθημάτων

8.2.10 Περιγραφή των μαθημάτων

9. Οι Διδάσκοντες στο ΔΠΜΣ

10. Παραρτήματα

10.1 Κανονισμός Βιβλιοθήκης

10.2 Κανονισμός Υπολογιστικού Κέντρου

10.3 Γενικές Οδηγίες Εκπόνησης της Διπλωματικής Εργασίας

Χρήσιμες πληροφορίες

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Μιχαήλ Λιβανού 54

82100 Χίος

Διευθυντής ΔΠΜΣ: 2271035321

Γραμματεία φοιτητών: 22710-35322, 35323

φαξ: 2271035399

Βιβλιοθήκη: 2271035030

Γραφείο φοιτητικής μέριμνας: 2271035025

E-mail: post_grad_tourism@aegean.gr, mstath@aegean.gr

Internet site: www.chios.aegean.gr/tourism

1. Το Τουριστικό Φαινόμενο στην Ελλάδα

Η Ελλάδα με τη στρατηγική γεωγραφική θέση της στο χώρο της Μεσογείου βρίσκεται σε μία από τις πλέον αναπτυγμένες τουριστικές περιοχές του κόσμου και αποτελεί, από τη δεκαετία του '60, έναν από τους σημαντικότερους προορισμούς του διεθνούς τουρισμού. Κατά τη μεταπολεμική περίοδο, η επιταχυνόμενη και απρογραμματίστη ανάπτυξη του τουριστικού τομέα, καθώς και η έλλειψη συγκροτημένης τουριστικής πολιτικής με σαφείς κανόνες, προκάλεσε σωρεία προβλημάτων και δυσλειτουργιών στον ελληνικό τουρισμό, με δυσμενείς επιπτώσεις στην οικονομία, την κοινωνία και στο ευρύτερο φυσικό και δομημένο περιβάλλον.

Το πρότυπο τουριστικής ανάπτυξης που υιοθετήθηκε τις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες στην Ελλάδα, και το οποίο εξακολουθεί να κυριαρχεί, βασίστηκε στην ανάπτυξη υποδομών και υπηρεσιών που είχαν ως πρωταρχικό στόχο την εξυπηρέτηση του οργανωμένου μαζικού τουρισμού. Η επιλογή αυτή είχε ως αποτέλεσμα την υποβάθμιση, στις δεκαετίες του '70 και του '80, της υποβάθμισης του τουριστικού προϊόντος της χώρας. Την τελευταία δεκαετία, λόγω και του εντεινόμενου διεθνούς ανταγωνισμού, γίνονται σοβαρές προσπάθειες για την ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, μέσω της ανάπτυξης ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού και της αύξησης του αριθμού και της ποικιλίας των προσφερόμενων υπηρεσιών και προορισμών.

2. Ανάγκες της Αγοράς Εργασίας και Τουριστική Εκπαίδευση

Η άμεση και έμμεση απασχόληση στον τουριστικό τομέα υπολογίζεται στη χώρα μας στις 450 χιλιάδες άτομα. Εάν μάλιστα σε αυτούς προστεθούν όσοι περιστασιακά ή εποχικά απασχολούνται στον τομέα καθώς και όσοι εργάζονται σε κλάδους άμεσα επηρεαζόμενους από την τουριστική ανάπτυξη ο αριθμός πλησιάζει το 1.000.000 απασχολούμενους, η μεγάλη πλειοψηφία των οποίων δεν διαθέτει κάποιου τύπου τουριστική εκπαίδευση ή κατάρτιση. Το γεγονός αυτό αναμφισβήτητα επηρεάζει την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και την οργάνωση και διαχείριση της τουριστικής ανάπτυξης αλλά γενικότερα και θέτει επιτακτικά το πρόβλημα της βελτίωσης και αναβάθμισης των τουριστικών σπουδών στη χώρα.

Οι ιδιαιτερότητες της αγοράς εργασίας στον τουρισμό επιβάλλουν την συγκρότηση ενός εκπαιδευτικού συστήματος το οποίο να εξυπηρετεί αφενός τις ανάγκες συγκρότησης των κλάδων που συμμετέχουν άμεσα στην τουριστική παραγωγή, όσο και των φορέων έρευνας, σχεδιασμού και άσκησης πολιτικής στον τομέα του τουρισμού.

Τα προγράμματα σπουδών των περισσότερων σχολών που προσφέρουν Τουριστική εκπαίδευση και κατάρτιση στην χώρα μας σε όλα τα επίπεδα (Τεχνική-Επαγγελματική, Μεταλυκειακή και Τριτοβάθμια) περιορίζονται κυρίως στην παροχή ειδικεύσεων σχετικών με θέσεις εργασίας σε Ξενοδοχεία και πρακτορεία. Πολλά από αυτά τα προγράμματα σπουδών επίσης απαιτείται να εκσυγχρονισθούν ώστε να παρέχουν υψηλότερου επιπέδου εκπαίδευση και κατάρτιση στα επαγγέλματα του Τουρισμού.

Τα κυριότερα όμως προβλήματα όπως έχουν επισημάνει διεθνείς και ελληνικές μελέτες και έρευνες του συστήματος τουριστικής εκπαίδευσης της χώρας μας είναι:

- (α) Η έλλειψη Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης
- (β) Η έλλειψη Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών
- (γ) Η μη ικανή διασύνδεση της εκπαίδευσης – μέσω πρακτικής εξάσκησης – με την αγορά εργασίας
- (δ) Η μη παροχή ειδικοτήτων σχετικών με τον σχεδιασμό και την διαχείριση της ανάπτυξης
- (ε) Η αδυναμία σύνδεσης της εκπαίδευσης με την έρευνα
- (στ) Τα παρωχημένα προγράμματα σπουδών σε ζητήματα όπως: Εφαρμογές Πληροφορικής στον Τουρισμό, Ειδικές και Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού, Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη.

3. Το αίτημα για αναβάθμιση των Τουριστικών Σπουδών στην Ελλάδα.

Η μεταπολεμική πορεία ανάπτυξης του διεθνούς τουρισμού και τα θετικά αποτελέσματά της στην αύξηση των εισοδημάτων και της απασχόλησης ανέδειξαν τον τουριστικό τομέα σε καθοριστικό παράγοντα της ανάπτυξης των τουριστικών χωρών του κόσμου.

Παράλληλα, αυξήθηκαν οι προσπάθειες για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος στις χώρες αυτές, με κύριους άξονες : την βελτίωση της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης των εργαζομένων στον τομέα, την προστασία του περιβάλλοντος, την ανάδειξη της πολιτισμικής κληρονομιάς, την τουριστική διαφήμιση, την ανάπτυξη των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού, την προστασία των καταναλωτών και την προώθηση της αειφορικής τουριστικής ανάπτυξης.

Οι εξελίξεις αυτές δημιούργησαν την ανάγκη για την επιστημονική διερεύνηση του τουριστικού φαινομένου και την αναβάθμιση των διαδικασιών του σχεδιασμού και της οργάνωσης της τουριστικής ανάπτυξης και πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτό έχει γίνει αποδεκτό διεθνώς – εδώ και αρκετές δεκαετίες – ότι απαιτείται ένα συγκροτημένο σύστημα τουριστικής εκπαίδευσης το οποίο να συνδυάζει το διδακτικό έργο με την έρευνα για την σωστή λειτουργία της οικονομίας το Τουρισμού.

4. Οι Τουριστικές Σπουδές στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου επεδίωξε να συμβάλλει άμεσα στην βελτίωση της παρεχόμενης Τουριστικής εκπαίδευσης στην χώρα δημιουργώντας στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων το 1998 την μοναδική έως τώρα κατεύθυνση Τουρισμού που λειτουργεί σε Ελληνικό Πανεπιστήμιο και προσφέρει ένα συγκροτημένο και πολυεπίπεδο πρόγραμμα σπουδών στον Τουρισμό. Απόρροια αυτής της πρωτοβουλίας ήταν η σημαντική αύξηση των ερευνητικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων όπως δείχνει ο μεγάλος αριθμός ερευνητικών προγραμμάτων , μελετών καθώς και διπλωματικών εργασιών και διδακτοριών διατριβών με αντικείμενο τον Τουρισμό οι οποίες έχουν εκπονηθεί στο Τμήμα τα τελευταία χρόνια. Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλαν η δημιουργία το 2000 του Εργαστηρίου Τουριστικών Ερευνών και Μελετών (ETEM) καθώς και η μεγάλη αύξηση των βιβλίων τουρισμού στην Βιβλιοθήκη η οποία διαθέτει πλέον την πλουσιότερη συλλογή τουριστικών εκδόσεων στην χώρα καθώς και μία πολύ σημαντική σειρά προσφάτων εκδόσεων του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΤ). Η προσπάθεια να καλυφθεί το κενό στις Μεταπτυχιακές Σπουδές στην χώρα οδήγησε το Πανεπιστήμιο Αιγαίου στη δημιουργία του Διατμηματικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών το

οποίο λειτουργεί με επιτυχία από το 1998-1999 στην Χίο (ΦΕΚ 1212/26.11.98 σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 2083/92).

5. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου: Οργάνωση, Τμήματα.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου ιδρύθηκε στις 20 Μαρτίου 1984 με το Προεδρικό Διάταγμα 83/1984. Έδρα του Πανεπιστημίου είναι η πόλη της Μυτιλήνης. Οι ακαδημαϊκές δραστηριότητες του Πανεπιστημίου υλοποιούνται στα πέντε μεγαλύτερα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου. Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου συγκροτούν 5 Σχολές και 16 Τμήματα που κατανέμονται ως εξής:

Στο νησί της Λέσβου.

Σχολή Κοινωνικών Επιστημών

- Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας
- Τμήμα Γεωγραφίας
- Τμήμα Κοινωνιολογίας
- Τμήμα Πολιτισμικής Τεχνολογίας και Επικοινωνίας

Σχολή Περιβάλλοντος

- Τμήμα Περιβάλλοντος
- Τμήμα Επιστημών της Θάλασσας

Πρόγραμμα Σπουδών Επιλογής:

- Περιβαλλοντική Χαρτογραφία

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών:

- Περιβαλλοντική Πολιτική και Διαχείριση
- Θεοφράστειο ΠΜΣ «Περιβαλλοντική και Οικολογική Μηχανική»

- Γεωργία και Περιβάλλον
- Κοινωνική και Ιστορική Ανθρωπολογία
- Γυναίκες και Φύλα: Ανθρωπολογικές και Ιστορικές προσεγγίσεις
- Γεωγραφία και Σχεδιασμός στην Ευρώπη και τη Μεσόγειο
- Πολιτισμική Τεχνολογία και Επικοινωνία
- Έρευνα Εφαρμοσμένης στην Ανάπτυξη Καινοτόμων Τοπικών και Περιφερειακών Πολιτικών και την Κοινωνική Συνοχή.
- Διαχείριση Παράκτιων Περιοχών

Στο νησί της Χίου

Σχολή Επιστημών της Διοίκησης

- Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Τμήμα Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών
- Τμήμα Μηχανικών, Οικονομίας και Διοίκησης

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών:

- Διοίκηση Επιχειρήσεων
- Σχεδιασμός, Διοίκηση και Πολιτική του Τουρισμού
- Ναυτιλία, Μεταφορές και Διεθνές Εμπόριο.
- Οικονομική και Διοίκηση για Μηχανικούς

Στο νησί της Σάμου

Σχολή Θετικών Επιστημών

- Τμήμα Μαθηματικών
- Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων.
- Τμήμα Στατιστικής και Αναλογιστικής Επιστήμης

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών:

- Μαθηματική Μοντελοποίηση στις Φυσικές Επιστήμες και στις Σύγχρονες Τεχνολογίες
- Τεχνολογίες και Διοίκηση Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων
- Στατιστική και Αναλογιστικά – Χρηματοοικονομικά Μαθηματικά

Στο νησί της Ρόδου

Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών

- Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
- Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού
- Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών:

- Παιδικό Βιβλίο και Παιδαγωγικό Υλικό
- Πολιτικές, Οικονομικές και Διεθνείς Σχέσεις στη Μεσόγειο
- Επιστήμες της Αγωγής – Εκπαίδευση με Χρήση Νέων Τεχνολογιών
- Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
- Φύλο και Νέα Εκπαιδευτικά και Εργασιακά Περιβάλλοντα στην Κοινωνία της Πληροφορίας

Στο νησί της Σύρου

Ανεξάρτητο Τμήμα:

- Τμήμα Μηχανικών Σχεδίασης Προϊόντων και Συστημάτων

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών:

- Σχεδίαση Διαδραστικών και Βιομηχανικών Προϊόντων και Συστημάτων

Η αποκεντρωμένη χωροταξική δομή ώθησε το Πανεπιστήμιο Αιγαίου να υιοθετήσει σύγχρονα συστήματα διοίκησης και επικοινωνίας για την αποτελεσματική λειτουργία των πανεπιστημιακών μονάδων.

Το Πανεπιστήμιο Αιγαίου διατηρεί και συνεχώς επεκτείνει ένα δίκτυο διεθνών συνεργασιών και ανταλλαγών πετυχαίνοντας διεθνή αναγνώριση, ενώ εξίσου αποτελεσματικά συμβάλλει στην πνευματική-πολιτισμική και οικονομική άρση της απομόνωσης των νησιών του Αιγαίου και στη στήριξη της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής.

Τη Διοίκηση του Πανεπιστημίου ασκεί η Σύγκλητος, το Πρυτανικό Συμβούλιο και ο Πρύτανης.

6. Τα Τμήματα που συνεργάζονται στο ΔΠΜΣ

6.1 Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων (Τ.Δ.Ε.) άρχισε να λειτουργεί σε προπτυχιακό επίπεδο το χειμερινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 1985-86. Το Τ.Δ.Ε. ανέπτυξε σταδιακά μορφές εκπαιδευτικής λειτουργίας και θεσμούς με καινοτομικό χαρακτήρα για την ελληνική ακαδημαϊκή πραγματικότητα. Πρόκειται για το θεσμό του Συμβούλου Σπουδών (1985), της Θερινής Πρακτικής Άσκησης των φοιτητών (1986), της Επιτροπής Σύνδεσης του Πανεπιστημίου με τις Επιχειρήσεις (1990), τις εκπαιδευτικές επισκέψεις φοιτητών σε επιχειρήσεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό και τη διοργάνωση εβδομαδιαίων διαλέξεων με ομιλητές στελέχη επιχειρήσεων. Μεταξύ των στόχων των ερευνητικών δραστηριοτήτων του Τ.Δ.Ε. είναι και η δημιουργία νέας γνώσης, η οποία μπορεί να αξιοποιηθεί για την αναβάθμιση του κοινωνικού και οικονομικού

περιβάλλοντος της περιφέρειας και τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο χώρο της.

Το Τμήμα αναπτύχθηκε δυναμικά τα τελευταία χρόνια και διαθέτει τα Εργαστήρια «Ποσοτικών Μεθόδων», «Τουριστικών Ερευνών και Μελετών», «Εφαρμογής των Νέων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στην Πολυμορφική και Εξ αποστάσεων Εκπαίδευση και Κατάρτιση», «Logistics και Προτυποποίηση Επιχειρησιακών Συστημάτων», τρία Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών και ένα σημαντικό αριθμό προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών.

6.2 Το Τμήμα Περιβάλλοντος

Το Τμήμα Περιβάλλοντος δέχθηκε το 1986 τους πρώτους μεταπτυχιακούς φοιτητές, απόφοιτους άλλων ΑΕΙ της χώρας, και το 1987 τους πρώτους προπτυχιακούς φοιτητές. Στα χρόνια που ακολούθησαν, το Τμήμα επέδειξε ένα ραγδαίο ρυθμό ανάπτυξης, με συνεχώς αυξανόμενο αριθμό φοιτητών και αποφοίτων και διευρυνόμενη υλικοτεχνική υποδομή.

Το Τμήμα Περιβάλλοντος είναι το μόνο Τμήμα ελληνικού ΑΕΙ που έχει ως εκπαιδευτικό και ερευνητικό αντικείμενο το περιβάλλον στην ολότητά του. Καινοτόμο στην εκπαιδευτική και ερευνητική του δράση, παράγει, με έδρα τη Μυτιλήνη, ένα ερευνητικό έργο που καλύπτει τόσο τον χώρο του Αιγαίου όσο και το σύνολο της χώρας. Παράλληλα, επιδιώκει να λειτουργήσει ως δυναμικός πολιτισμικός και πνευματικός παράγοντας στην υπέρβαση της απομόνωσης των νησιών του Αιγαίου και ως μοχλός τοπικής ανάπτυξης.

6.3 Το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας

Το Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, το οποίο υποστηρίζει πολύπλευρες και διεπιστημονικές προσεγγίσεις στη μελέτη των κοινωνικών, ιστορικών και πολιτισμικών όψεων της ανθρώπινης δράσης, άρχισε να λειτουργεί, σε μεταπτυχιακό επίπεδο σπουδών, το ακαδημαϊκό έτος 1987-88 και σε προπτυχιακό, το 1988-89. Το

διετές Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος με τίτλο «Κοινωνική και Ιστορική Ανθρωπολογία» έχει ως αντικείμενο τη διεπιστημονική μελέτη των σύγχρονων και ιστορικών κοινωνιών και πολιτισμικών συστημάτων και απονέμει μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης σε δύο κατευθύνσεις, την ανθρωπολογική και την ιστορική. Στο Τμήμα λειτουργεί επίσης, το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Γυναίκες και Φύλα: Ανθρωπολογικές και Ιστορικές Προσεγγίσεις» το οποίο ασχολείται με τη διερεύνηση του φύλου ως αναλυτικού εργαλείου για την πληρέστερη κατανόηση ζητημάτων που σχετίζονται με την πολιτική, την οικονομία, την υγεία, την εκπαίδευση, τη γλώσσα και την τέχνη.

6.4 Το Τμήμα Γεωγραφίας

Το Τμήμα Γεωγραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου λειτουργεί στη Μυτιλήνη, στο νησί της Λέσβου. Είναι το πρώτο Τμήμα Γεωγραφίας στην Ελλάδα, το οποίο θεσμοθετήθηκε το 1989 και άρχισε να λειτουργεί το ακαδημαϊκό έτος 1994-1995. Αρχικά ονομάστηκε Τμήμα Ανθρωπογεωγραφίας αλλά από το 1997 μετονομάστηκε σε Τμήμα Γεωγραφίας. Η δημιουργία του εξέφρασε την, έστω και καθυστερημένη, αναγνώριση της απουσίας σύγχρονης γεωγραφικής παιδείας στη χώρα που γέννησε τη Γεωγραφία και της ανάγκης να αναπτυχθεί η σύγχρονη γεωγραφική ακαδημαϊκή και ερευνητική δραστηριότητα στην Ελλάδα όπως και στον υπόλοιπο κόσμο.

Στόχος του Τμήματος είναι να προσφέρει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα προπτυχιακής και μεταπτυχιακής παιδείας στη Γεωγραφία που να παρακολουθεί και να ανταποκρίνεται τόσο στις διεθνείς εξελίξεις σ' αυτή την επιστημονική περιοχή όσο και στις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητες της μελέτης των χωρικών προβλημάτων στην Ελλάδα και του ρόλου της στον ευρύτερο χώρο της Μεσογείου και της Ευρώπης. Διαθέτει ένα πλήρες πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών που διαρκώς προσαρμόζεται στις επιστημονικές και επαγγελματικές απαιτήσεις του κλάδου. Από το ακαδημαϊκό έτος 2001-02 άρχισε και η λειτουργία του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Ειδίκευσης «Γεωγραφία και Σχεδιασμός στην Ευρώπη και τη Μεσόγειο».

Στο Τμήμα Γεωγραφίας λειτουργούν οργανωμένα εργαστήρια για την υποστήριξη της διδασκαλίας και της έρευνας.

Τα εκπαιδευτικά εργαστήρια είναι: το Εργαστήριο *Γεωπληροφορικής*, το Εργαστήριο *Φυσικής Γεωγραφίας* και το Εργαστήριο *Βιογεωγραφίας και Πολιτισμικής Οικολογίας*.

Τα ερευνητικά εργαστήρια είναι: το Εργαστήριο Χαρτογραφίας και Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών, το Εργαστήριο Γεωγραφίας Φυσικών Καταστροφών, το Εργαστήριο Δορυφορικής Μετεωρολογίας και Κλιματολογίας και το Εργαστήριο Βιογεωγραφίας και Πολιτισμικής Οικολογίας.

7. Οργάνωση του ΔΠΜΣ

7.1 Τάδρση

Το Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών σπουδών ιδρύθηκε και λειτουργεί από το έτος 1998, με την Υ.Α. Β7/611 (ΦΕΚ 1212/26.11.1998. τ. Β') όπως ισχύει σήμερα.

7.2 Διοικητική υποστήριξη

Το ΔΠΜΣ εδρεύει στη Χίο, υποστηρίζεται διοικητικά από το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και στεγάζεται στο Καρράδειο κτίριο και στο κτίριο του Μεταπτυχιακού της Διοίκησης (ΜΒΑ).

Τα θέματα που αφορούν την λειτουργία του ΔΠΜΣ περιλαμβάνονται στον παρόντα Κανονισμό και όπου απαιτείται ρυθμίζονται από την **Ειδική Διατμηματική Επιτροπή (ΕΔΕ)** που έχουν συστήσει τα συνεργαζόμενα Τμήματα.

Πρόεδρος της ΕΔΕ είναι ο εκάστοτε Πρόεδρος του ΤΔΕ.

Το τρέχον Ακαδημαϊκό Έτος 2009-10 , Πρόεδρος είναι ο κ. Οδυσσέας Σακελλαρίδης, Αν. Καθηγητής.

Επίσης, **Διευθυντής του ΔΠΜΣ** είναι, ο Καθηγητής κ. Πάρις Τσάρτας και αναπληρωτής Διευθυντής ο κ. Δημήτριος Λαγός, Αν. Καθηγητής.

Οι διοικητικές υπηρεσίες της Σχολής διευθύνονται από την Προϊσταμένη Γραμματείας, κ. Κυριακή Καραμούζου, και στεγάζονται στη διεύθυνση: Μιχάλων 8, Χίος 82100

Η Γραμματεία του ΔΠΜΣ στεγάζεται στη διεύθυνση, Μιχαήλ Λιβανού 54, 82100 Χίος, και υπεύθυνη Γραμματείας είναι η κ. Μαρία Σταθάκου

7.3 Υλικοτεχνική υποδομή

Για τη λειτουργία του ΠΜΣ χρησιμοποιείται το σύνολο της υλικοτεχνικής υποδομής του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων (αίθουσες διδασκαλίας, Βιβλιοθήκη, Υπολογιστικά κέντρα, Εργαστήρια), όπως επίσης και τα συναφή με το αντικείμενο του ΠΜΣ εργαστήρια των Τμημάτων Περιβάλλοντος, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας, και Γεωγραφίας, στη Μυτιλήνη. Οι φοιτητές του ΔΠΜΣ έχουν άμεση πρόσβαση στο Διαδίκτυο.

7.4 Η Βιβλιοθήκη

Το Παράρτημα Βιβλιοθήκης Χίου συστεγάζεται με το Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων στο Μιχάλειο κτίριο και αποτελείται από τρεις ορόφους. Η συλλογή του Παραρτήματος Βιβλιοθήκης Χίου αποτελείται από περίπου 19.500 βιβλία, 150 ελληνικούς και ξενόγλωσσους τίτλους έντυπων περιοδικών, ενώ υπάρχει πρόσβαση σε 6.500 τίτλους ηλεκτρονικών περιοδικών μέσω του HEALINK.

Το Παράρτημα καλύπτει τις ανάγκες τόσο των τριών προπτυχιακών τμημάτων της Σχολής Επιστημών της Διοίκησης (Διοίκησης Επιχειρήσεων, Ναυτιλίας και Επιχειρηματικών Υπηρεσιών και Μηχανικών Οικονομίας και Διοίκησης) όσο και των τριών προγραμμάτων προπτυχιακών σπουδών (“Σχεδιασμός, Διοίκηση και Πολιτική του Τουρισμού”, “Ναυτιλία, Μεταφορές και Διεθνές Εμπόριο” και “Διοίκηση Επιχειρήσεων”).

Αποκλειστικά για τις ανάγκες του ΠΜΣ έχει δημιουργηθεί συλλογή 750 (;;;;) περίπου τόμων σε θέματα τουρισμού και υπάρχει πρόσβαση σε σειρές που εκδίδει το Centre des Hautes Etudes Touristiques. Από το Φεβρουάριο του 2004 το Παράρτημα Βιβλιοθήκης Χίου αποτελεί Depository Library όλων των εκδόσεων του World Tourism Organization, μέσω του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων.

7.5 Φοιτητική Μέριμνα

Η φοιτητική μέριμνα περιλαμβάνει υποστήριξη αναγκών σίτισης, στέγασης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, παροχής υποτροφιών. Την εποπτεία ασκεί κατά περίπτωση το Συμβούλιο Φοιτητικής Μέριμνας που ορίζεται κάθε ακαδημαϊκό έτος, με απόφαση της Συγκλήτου. Για το σκοπό αυτό λειτουργεί αντίστοιχη Υπηρεσία, στο Μιχάλειο κτήριο (οδός Μιχάλων 8) τηλ 22710 35025.

Ενδεικτικά αναφέρονται τα ακόλουθα :

Στέγαση Για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών του φοιτητικού πληθυσμού της παν/κής μονάδας Χίου λειτουργεί το συγκρότημα των φοιτητικών κατοικιών που βρίσκεται στο Βροντάδο Χίου, περίπου 9χλμ από τη Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων και 7 χλμ από το κέντρο της πόλης της Χίου. Σ' αυτό περιλαμβάνονται 179 ατομικά δωμάτια που μοιράζονται σε έξι (6) κτίρια. Κάθε δωμάτιο έχει διαστάσεις περίπου 25 τ.μ. και διαθέτει κρεβάτι, γραφείο και ατομικό λουτρό. Τα δωμάτια είναι εξοπλισμένα με τηλέφωνο και μικρό ψυγείο και έχουν άμεση σύνδεση με το επικοινωνιακό δίκτυο του Πανεπιστημίου και πρόσβαση στο Διαδίκτυο (Internet). Κάθε κτίριο, που τυπικά διαθέτει 30 δωμάτια, περιλαμβάνει κοινόχρηστες εγκαταστάσεις που αποτελούνται από μία πλήρως εξοπλισμένη κουζίνα – χώρο εστίασης και ένα καθιστικό χώρο με τηλεόραση σε κάθε όροφο. Επίσης, υπάρχουν κοινόχρηστες εγκαταστάσεις πλυντηρίων και στεγνωτηρίων. Μελλοντικά προβλέπεται η ανέγερση τεσσάρων (4) ακόμη κτιρίων με 150 δωμάτια και χώρους κοινής εξυπηρέτησης (ιατρείο, κυλικείο κλπ), οπότε η δυνατότητα του συγκροτήματος θα ανέλθει συνολικά σε 329 δωμάτια.

Η επιλογή των ενοίκων και η λειτουργία των ΦΚΧ διέπονται από Κανονισμό.

Ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη: χορηγείται βιβλιάριο υγείας μετά από αίτηση του φοιτητή.

Δικαίωμα σίτισης με βάση την ατομική και οικογενειακή τους κατάσταση.

Μειωμένο εισιτήριο στα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Υποτροφίες και Βραβεία Στους φοιτητές και αποφοίτους που πρωτεύουν, χορηγούνται υποτροφίες από το Ίδρυμα Κρατικών Υποτροφιών (Ι.Κ.Υ.) και άλλους χορηγούς.

7.6 Διδάκτρα

Μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών και προκειμένου να γίνει η εγγραφή τους στο α' εξάμηνο του ΔΠΜΣ, οι επιτυχόντες υποχρεούνται να προσκομίσουν στην Γραμματεία το αποδεικτικό κατάθεσης της πρώτης δόσης των διδάκτρων. Στην αρχή του β' και του γ' εξαμήνου οι φοιτητές καταθέτουν το αποδεικτικό κατάθεσης της δεύτερης δόσης προκειμένου να εγγραφούν.

Το ύψος των διδάκτρων καθορίζεται με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

8. Κανονισμός Σπουδών του ΔΠΜΣ

8.1 Τίτλοι Σπουδών

Οι μεταπτυχιακοί τίτλοι που απονέμονται από το ΔΠΜΣ είναι οι ακόλουθοι:

- Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Master) στις εξής κατευθύνσεις:
 - Στρατηγική Τουριστικής Ανάπτυξης
 - Διοίκηση Φιλοξενίας
- Διδακτορικό Δίπλωμα.

8.2 Το Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Ειδίκευσης

8.2.1 Τα βασικά Χαρακτηριστικά του Προγράμματος Σπουδών.

Με δεδομένο τον πολυδιάστατο χαρακτήρα του τουριστικού φαινομένου και τον αντίστοιχα διεπιστημονικό χαρακτήρα της εκπαίδευσης έρευνας σε θέματα σχεδιασμού, διοίκησης και πολιτικής, το ΠΜΣ παρέχει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εκπαίδευσης στο σχεδιασμό, τη διοίκηση και την πολιτική τουρισμού το οποίο επικεντρώνεται εκπαιδευτικά στα ακόλουθα πεδία:

- Στην έρευνα (κοινωνική, ανθρωπολογική, στατιστική) στον Τουρισμό.

- Στον σχεδιασμό του τουρισμού σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.
- Στην ανάλυση του τρόπου διοίκησης λειτουργίας των τουριστικών επιχειρήσεων.
- Στις μεθόδους προώθησης και πωλήσεων των τουριστικών προϊόντων.
- Στην διερεύνηση των βασικών παραμέτρων της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης.
- Στην ανάδειξη των εφαρμογών της πληροφορικής στον τουρισμό.
- Στον προσδιορισμό των κυριότερων παραμέτρων συγκρότησης της τουριστικής πολιτικής.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διεπιστημονική προσέγγιση του τουρισμού και των οικονομικών, κοινωνικών, περιβαλλοντικών και πολιτισμικών διαστάσεων του. Η προσέγγιση αυτή διασφαλίζεται από τη συνεργασία στην οργάνωση και λειτουργία του ΠΜΣ, τεσσάρων Τμημάτων του Πανεπιστημίου Αιγαίου: Διοίκησης Επιχειρήσεων, Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας.

8.2.2 Προκήρυξη- Επιλογή μεταπτυχιακών φοιτητών

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών Ειδίκευσης δέχεται ετησίως έως (30) τριάντα φοιτητές. Γίνονται δεκτοί, μετά από συνέντευξη και συνεκτίμηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων σύμφωνα με τον Ν.2083/1992, πτυχιούχοι των ακόλουθων Τμημάτων:

- Οικονομικών Σπουδών και Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Περιβάλλοντος, Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης
- Κοινωνικής Ανθρωπολογίας
- Κοινωνιολογίας
- Γεωγραφίας
- Περιφερειακής Ανάπτυξης και Χωροταξίας
- Πολυτεχνικών Σχολών και Τμημάτων Αρχιτεκτονικής, Χωροταξίας και Πολεοδομίας, Μηχανικών
- Νομικών

- Φιλοσοφικών Σχολών
- Πληροφορικής
- Θετικών Επιστημών (Μαθηματικοί, Φυσικοί)
- Μ.Μ.Ε.
- Οικονομικής και Διοίκησης Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων,

ΑΕΙ της ημεδαπής ή αντίστοιχων Τμημάτων της αλλοδαπής καθώς και πτυχιούχοι των αντίστοιχων Τμημάτων ΤΕΙ σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Η επιλογή γίνεται βάσει των ακόλουθων κριτηρίων:

- α) γενική βαθμολογία του πτυχίου
- β) επίδοση σε προπτυχιακά μαθήματα σχετικά με την ειδίκευση
- γ) αποδεδειγμένη επάρκεια Αγγλικής ή άλλης ξένης γλώσσας
- δ) προηγούμενη ερευνητική και επαγγελματική δραστηριότητα
- ε) συστατικές επιστολές
- στ) προσωπική συνέντευξη και κάθε άλλο στοιχείο σχετικό με τα προσόντα του/της υποψηφίου/ας που αποδεικνύονται με δικαιολογητικά.
- ζ) αποτελέσματα εξέτασης στα αγγλικά σε ύλη τουριστικού περιεχομένου.

Η δημοσίευση της προκήρυξης και η συγκέντρωση των υποψηφιοτήτων πραγματοποιούνται στο τέλος του εαρινού εξαμήνου κάθε χρόνου. Η διαδικασία επιλογής των μεταπτυχιακών φοιτητών πραγματοποιείται μέχρι τον Σεπτέμβριο, οπότε και ανακοινώνεται ο πίνακας των επιτυχόντων και των επιλαχόντων. Οι επιτυχόντες οφείλουν να εγγραφούν στο ΔΜΠΣ εντός καθορισμένου χρονικού διαστήματος. Μετά την παρέλευση του χρονικού αυτού διαστήματος ειδοποιούνται κατά σειρά οι επιλαχόντες, προκειμένου να καλύψουν τυχόν κενές θέσεις. Ο πίνακας των επιλαχόντων ισχύει μόνον για το ίδιο ακαδημαϊκό έτος.

8.2.3 Χρονική διάρκεια σπουδών

Η χρονική διάρκεια για την απονομή του, Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης του Προγράμματος Μεαπτυχιακών Σπουδών «Σχεδιασμός, Διοίκηση και Πολιτική του Τουρισμού» ορίζεται σε τρία (3) διδακτικά εξάμηνα, εκ των οποίων τα δύο εξάμηνα (α' & β') περιλαμβάνουν υποχρεωτική παρακολούθηση των μαθημάτων και των λοιπών εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, ενώ κατά τη διάρκεια του γ' εξαμήνου εκπονείται η διπλωματική εργασία.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από αιτιολογημένη αίτηση του μεταπτυχιακού φοιτητή, προς την Ειδική Διατμηματική Επιτροπή, μπορεί να δοθεί έγκριση για αναστολή φοίτησης διάρκειας ενός (1) έτους. Κατά τη διάρκεια της αναστολής φοίτησης, αίρεται η ιδιότητα του μεταπτυχιακού φοιτητή και αναστέλλονται όλα τα δικαιώματα που απορρέουν από αυτή.

8.2.4 Ακαδημαϊκό Έτος – Εξάμηνα Σπουδών

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει κάθε χρόνο την 1^η Σεπτεμβρίου και λήγει στις 31 Αυγούστου του επομένου. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα (χειμερινό-εαρινό). Η έναρξη, η λήξη και οι εξεταστικές περίοδοι των εξαμήνων καθορίζονται με αποφάσεις των αρμοδίων οργάνων. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει δεκατρείς (13) εβδομάδες διδασκαλίας και έως δύο εβδομάδες για εξετάσεις.

8.2.5 Εγγραφή και Φοίτηση

- Η Πρώτη Εγγραφή

. Η εγγραφή των πρωτοεισαγομένων φοιτητών γίνεται με την κατάθεση των απαραίτητων δικαιολογητικών στην αρχή του χειμερινού εξαμήνου εισαγωγής, σε ημερομηνίες και με διαδικασίες που ανακοινώνονται από τη Γραμματεία του ΔΠΜΣ.

Για κάθε μεταπτυχιακό φοιτητή ορίζεται από την ΕΔΕ ένα μέλος ΔΕΠ ως επιβλέπον, από αυτά που τους έχει ανατεθεί μεταπτυχιακό έργο, το οποίο έχει την ευθύνη της παρακολούθησης και του ελέγχου της πορείας των σπουδών του μεταπτυχιακού φοιτητή.

- Εκπαιδευτική Διαδικασία

Κάθε μάθημα αντιστοιχεί σε τρεις (3) διδακτικές μονάδες και τρεις (3) ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα.

Η παρουσία στα μαθήματα είναι υποχρεωτική. Το ίδιο ισχύει και για τις λοιπές εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες, όπως αυτές ορίζονται στον παρόντα Κανονισμό και εξειδικεύονται από τον Διδάσκοντα κάθε μαθήματος

Αν σε μάθημα επιλογής εγγραφούν μόνον 1 ή 2 φοιτητές, το μάθημα δεν θα διδάσκεται στο εξάμηνο αυτό και οι φοιτητές, μέσα σε τακτή προθεσμία, θα καλούνται να επιλέξουν ένα από τα υπόλοιπα μαθήματα, ώστε να καλύπτουν τον απαιτούμενο αριθμό μαθημάτων και δ.μ. της κατηγορίας αυτής.

Σε περίπτωση ασθένειας, ή άλλου σοβαρού κωλύματος, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν το δικαίωμα να δικαιολογήσουν απουσίες, οι οποίες ξεπερνούν το 30% των συνολικών ωρών ανά μάθημα εξαμήνου, προσκομίζοντας υποχρεωτικά τα ανάλογα αποδεικτικά. Απουσίες, οι οποίες υπερβαίνουν το 50% των συνολικών διδακτικών ωρών ενός μαθήματος δεν δικαιολογούνται και ο φοιτητής υποχρεούται να παρακολουθήσει το μάθημα στο αντίστοιχο εξάμηνο του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Για τα προαναφερόμενα, μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων, αποφαίνεται η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή.

Η διδακτέα και εξεταστέα ύλη, η βιβλιογραφία και ο τρόπος εξέτασης του κάθε μαθήματος καθορίζονται αποκλειστικά από τον Διδάσκοντα, ο οποίος είναι υπεύθυνος του μαθήματος.

Το χρονοδιάγραμμα των διαλέξεων και το περίγραμμα κάθε μαθήματος ανακοινώνονται εγκαίρως από τη Γραμματεία μετά από συνεννόηση με τους διδάσκοντες.

Με απόφαση της ΕΔΕ μπορούν να αναγνωρισθούν διδακτικές μονάδες από άλλο ΠΜΣ του Πανεπιστημίου Αιγαίου ή από άλλα συνεργαζόμενα ΑΕΙ.

8.2.6 Έλεγχος Επιδόσεων (εξεταστικές περίοδοι-εξετάσεις)

Ο καθορισμός του τρόπου και της διαδικασίας αξιολόγησης των φοιτητών σε κάθε μάθημα αποτελεί αποκλειστική ευθύνη του υπεύθυνου διδάσκοντα.

Οι εξεταστικές περίοδοι είναι τρεις: του Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου, του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου και διαρκούν το μέγιστο τρεις εβδομάδες. Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης των εξεταστικών περιόδων αποφασίζονται από τη ΕΔΕ, στο πλαίσιο του ετήσιου προγραμματισμού της εκπαιδευτικής λειτουργίας του ΔΠΜΣ.

Ο Φοιτητής θεωρείται ότι έχει επιτύχει σε ένα μάθημα, εφ' όσον η τελική βαθμολογία του σε αυτό είναι ίση ή μεγαλύτερη του 5 σε κλίμακα από 0 έως 10.

Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα εξετάζεται, σε τελική εξέταση, στο τέλος του εξαμήνου κατά το οποίο διδάχθηκε. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο φοιτητής μπορεί να επανεξεταστεί κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο, τον Σεπτέμβριο του ίδιου χρόνου. Όταν η αποτυχία αφορά τρία ή περισσότερα μαθήματα κατά την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου τότε ο φοιτητής διαγράφεται από το ΔΠΜΣ.

Σε περίπτωση που κάποιος φοιτητής αποτύχει εκ νέου, υποχρεούται να εγγραφεί πάλι στο συγκεκριμένο μάθημα και να παρακολουθήσει τις διαλέξεις κατά τη διάρκεια του αντίστοιχου εξαμήνου του επόμενου ακαδημαϊκού έτους. Σε περίπτωση που ο φοιτητής αποτύχει στην εξεταστική περίοδο που διδάσκεται το

μάθημα καθώς και στην επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου του ίδιου χρόνου τότε ο φοιτητής διαγράφεται από το ΔΠΜΣ.

Η τελική βαθμολογία, καθώς και οι επιμέρους αξιολογήσεις, μπορούν να προκύπτουν ως αποτέλεσμα γραπτών ή (και) προφορικών ή (και) πρακτικών εξετάσεων ή (και) της όλης απόδοσης της συμμετοχής του φοιτητή στην εκπαιδευτική διαδικασία, ιδίως από παρουσίαση εργασιών για ειδικά θέματα που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων και στην ανάπτυξη της κριτικής ικανότητας και της επιστημονικής σκέψης του φοιτητή. Στην περίπτωση παρουσίασης εργασίας/ών τότε αυτή/ές πρέπει να κατατίθενται για αξιολόγηση πριν τη λήξη του εξαμήνου στο οποίο εντάσσεται το μάθημα. Σε αντίθετη περίπτωση ο υπεύθυνος Διδάσκων έχει το δικαίωμα να αποφασίσει αν θα κάνει δεκτή για αξιολόγηση την εργασία στη διάρκεια της εξεταστικής Σεπτεμβρίου ή αν θα καθορίσει κάποιο άλλο τρόπο εξέτασης

Οι διαδικασίες κατάθεσης και βαθμολόγησης της διπλωματικής εργασίας αναφέρονται αναλυτικά στην ενότητα «διπλωματική εργασία».

Η παραβίαση της γνησιότητας των εξετάσεων με συνεργασία μεταξύ των εξεταζομένων ή χρήση μεθόδων υποκλοπής των απαντήσεων απαγορεύεται. Σε περίπτωση διαπίστωσης υποκλοπής από επιτηρητή των εξετάσεων ή από τον αρμόδιο Διδάσκοντα ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται από το ΠΜΣ. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση υποκλοπής μέρους ή του συνόλου υφιστάμενης εργασίας ή διπλωματικής εργασίας.

8.2.7 Η Διπλωματική Εργασία

Η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, με θέμα αποδεκτό από τον επιβλέποντα διδάσκοντα, αποτελεί βασική προϋπόθεση για την ολοκλήρωση των μεταπτυχιακών σπουδών στο ΔΠΜΣ. Το θέμα της διπλωματικής εργασίας εντάσσεται στο γνωστικό πεδίο των σπουδών.

Οι Επιβλέποντες καταθέτουν γραπτώς στη Γραμματεία τον κατάλογο με τα θέματα και τα ονόματα των φοιτητών τους, ο οποίος επικυρώνεται με απόφαση της Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής. Ως Επιβλέποντες ορίζονται μόνον μέλη ΔΕΠ του Ιδρύματος ή άλλων ομοταγών ΑΕΙ ή συμβασιούχοι διδάσκοντες του Παν. Αιγαίου, στους οποίους έχει ανατεθεί αυτοδύναμο διδακτικό έργο.

Η διπλωματική εργασία αντιστοιχεί σε έξι (6) διδακτικές μονάδες και υλοποιείται στο γ' εξάμηνο σπουδών. Κατά τα λοιπά αντιμετωπίζεται, ως υποχρεωτικό εξαμηνιαίο μάθημα, με μόνη διαφορά ότι η ολοκλήρωσή της μπορεί να παραταθεί, μετά από έγκριση της ΕΔΕ, για ένα επιπλέον έτος. Σε περίπτωση που δεν τηρηθούν τα προαναφερόμενα ο μεταπτυχιακός φοιτητής διαγράφεται από τα μητρώα του ΔΠΜΣ..

Η διπλωματική εργασία και η περίληψη της στην ελληνική και αγγλική γλώσσα κατατίθενται υποχρεωτικά στη Γραμματεία του ΔΠΜΣ και στη Βιβλιοθήκη (παράρτημα Χίου) σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

Γενικές Οδηγίες για την εκπόνηση της Διπλωματικής εργασίας περιλαμβάνονται στα Παραρτήματα του παρόντα Οδηγού Σπουδών.

8.2.8 Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Προϋποθέσεις, βαθμός, απονομή)

Ο φοιτητής μπορεί να ολοκληρώσει το πρόγραμμα σπουδών και να ανακηρυχθεί διπλωματούχος του ΔΠΜΣ, αφού συμπληρώσει καταρχήν τα τρία πλήρη εξάμηνα από την πρώτη εγγραφή του στο ΔΠΜΣ.

Οι σπουδές στο ΔΠΜΣ ολοκληρώνονται με την επιτυχή περάτωση των μαθημάτων (παρακολούθηση και εξέταση σύμφωνα με τα οριζόμενα ανωτέρω), με τα οποία ο φοιτητής συγκεντρώνει κατ' ελάχιστον 54 διδακτικές μονάδες, που αναλύονται ως εξής:

- 42 δ.μ. από υποχρεωτικά μαθήματα
- 6 δ.μ. από τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα,
- 6 διδακτικές μονάδες από τη διπλωματική εργασία.

Βαθμός Διπλώματος

Ο βαθμός του πτυχίου υπολογίζεται αριθμητικά ως ο σταθμικός μέσος όρος των βαθμών που συγκέντρωσε ο φοιτητής σε όλα τα μαθήματα στα οποία εξετάστηκε επιτυχώς και τα οποία θεωρούνται αναγκαία για την ολοκλήρωση των σπουδών (βλέπε προηγούμενη παράγραφο).

Ο βαθμός του διπλώματος συνοδεύεται με το χαρακτηρισμό:

- Άριστα, για βαθμό από 8,50 έως 10,00
- Λίαν Καλώς, για βαθμό από 6,50 έως 8,50 (μη συμπεριλαμβανομένου)
- Καλώς, για βαθμό από 5,00 έως 6,50 (μη συμπεριλαμβανομένου)

Η χορήγηση του διπλώματος πιστοποιεί την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών.

Η απονομή των πτυχίων γίνεται στο πλαίσιο ειδικής πανηγυρικής τελετής που αποκαλείται «καθομολόγηση των διπλωματούχων» και οργανώνεται μετά τη λήξη των εξεταστικών περιόδων σε ημερομηνίες που καθορίζονται από το Πρυτανικό Συμβούλιο του Πανεπιστημίου. Η «καθομολόγηση» είναι επίσημη πράξη-δήλωση με την οποία ο απόφοιτος παρέχει αυτοπροσώπως ενώπιον του Πρύτανη, του Προέδρου του Τμήματος και των συναδέλφων του τη διαβεβαίωση για την προσήλωσή του στην επιστήμη και στις αρχές που διδάχθηκε στο Ίδρυμα.

Το κείμενο της καθομολόγησης που καθιερώθηκε στο έχει συνταχθεί στη νέα ελληνική γλώσσα και έχει ως εξής:

«Επειδή το Διατμηματικό Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών στο «Σχεδιασμό Διοίκηση και Πολιτική του Τουρισμού» των Τμημάτων Διοίκησης Επιχειρήσεων, Περιβάλλοντος, Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας και Γεωγραφίας, με τη σύμφωνη γνώμη του Πρύτανη, με καταξίωσε στους διπλωματούχους αυτού, μετά από επιτυχή δοκιμασία, καθομολογώ δημοσίως τα εξής :

Κάτοχος από σήμερα του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου θα καταβάλλω κάθε προσπάθεια για την προαγωγή της επιστήμης με ευσυνειδησία, ήθος και ελεύθερο φρόνημα. Θα επιδιώκω την αναζήτηση της επιστημονικής αλήθειας και την υπεράσπισή της και θα εργάζομαι

για την πρόοδο της κοινωνίας μας, ώστε να καταστώ χρήσιμος στο Έθνος και την Πολιτεία».

Η καθομολόγηση αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για τη χορήγηση του έγγραφου πτυχιακού τίτλου. Η συμμετοχή σ' αυτήν προϋποθέτει την υποβολή σχετικής αίτησης συνοδευόμενη από βεβαίωση από την υπηρεσία της Βιβλιοθήκης ότι ο ενδιαφερόμενος έχει τακτοποιήσει όλες του τις πιθανές εκκρεμότητες και βεβαίωση ότι δεν έχει οικονομικές ή τυχόν άλλες εκκρεμότητες (π.χ. εφόσον διαμένει στις Φοιτητικές Κατοικίες). Μέχρι την πραγματοποίηση της καθομολόγησης, ο απόφοιτος μπορεί να λάβει την ειδική βεβαίωση περάτωσης των σπουδών καθώς και τη βεβαίωση αναλυτικής βαθμολογίας που εκδίδονται από τη Γραμματεία, ύστερα από αίτησή του.

8.2.9 Το Πρόγραμμα των μαθημάτων

Κάθε μάθημα περιλαμβάνει τρεις (3) διδακτικές μονάδες και η διπλωματική εργασία έξη (6) διδακτικές μονάδες.

- **Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (πρόγραμμα μαθημάτων) – Κατεύθυνση: Στρατηγική Τουριστικής Ανάπτυξης**

Α' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

1. Ποσοτικές Μέθοδοι.
2. Τουριστική Οικονομική
3. Νέες τεχνολογίες στη Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων
4. Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας
5. Ανθρωπολογία του Τουρισμού
6. Γεωγραφία του Τουρισμού
7. Κοινωνιολογία του Τουρισμού

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

1. Οικονομική των Τουριστικών Επιχειρήσεων
2. Τουρισμός και Μεταφορές

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές επιλέγουν ένα από τα δύο μαθήματα επιλογής.

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

1. Τουριστική Ανάπτυξη και Πολιτική
2. Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στον Τουρισμό
3. Τουριστικό Μάρκετινγκ
4. Σχεδιασμός και Περιβαλλοντική Διαχείριση στον Τουρισμό
5. Ανάπτυξη και Διοίκηση Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού
6. Ελληνική Οικονομία και Τουρισμός
7. Περιφερειακή Ανάπτυξη και Τουρισμός

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

1. Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών
2. Το πολιτισμικό προϊόν στον τουρισμό: Από την παραγωγή έως την κατανάλωσή του

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές επιλέγουν ένα από τα δύο μαθήματα επιλογής.

- **Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (πρόγραμμα μαθημάτων) Κατεύθυνση: Διοίκηση Φιλοξενίας (Hospitality)**

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

1. Ποσοτικές Μέθοδοι.
2. Τουριστική Οικονομική

3. Νέες τεχνολογίες στη Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων
4. Κοινωνιολογία του Τουρισμού
5. Συμπεριφορά Καταναλωτή & Προώθηση Μάρκετινγκ για Επιχειρήσεις Φιλοξενίας
6. Διοίκηση Λειτουργιών για Επιχειρήσεις Φιλοξενίας
7. Στρατηγικό Μάνατζμεντ για Επιχειρήσεις Φιλοξενίας

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

1. Τουρισμός και Μεταφορές
2. Οικονομική των Τουριστικών Επιχειρήσεων

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές επιλέγουν ένα από τα δύο μαθήματα επιλογής.

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

1. Τουριστική Ανάπτυξη και Πολιτική
2. Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στον Τουρισμό
3. Τουριστικό Μάρκετινγκ
4. Ηλεκτρονικό Επιχειρείν & Εμπόριο για Επιχειρήσεις Φιλοξενίας
5. Αρχές Χρηματοοικονομικής Διοίκησης Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων
6. Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων
7. Κανάλια Διανομής Τουριστικών Προϊόντων

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Ανάπτυξη και Διοίκηση Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού

Ποιότητα Υπηρεσιών Φιλοξενίας

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές επιλέγουν ένα από τα δύο μαθήματα επιλογής.

Β' Έτος

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

Διπλωματική Εργασία.

8.2.10 Περιγραφή μαθημάτων

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Κατεύθυνση Στρατηγική Τουριστικής Ανάπτυξης

Α ΕΞΑΜΗΝΟ

Ποσοτικές Μέθοδοι

Εισαγωγή στη Στατιστική, Σύνοψη Δεδομένων: Γραφικές και Αριθμητικές Μέθοδοι, Εισαγωγή στη Θεωρία Πιθανοτήτων, Τυχαίες Μεταβλητές - Κατανομές Πιθανότητας, Θεωρητικές Κατανομές, Διαστήματα Εμπιστοσύνης, Έλεγχοι Υποθέσεων, Απλή Γραμμική Παλινδρόμηση και Συσχέτιση, Χρονολογικές Σειρές, Αριθμοδείκτες, Τεχνικές Δειγματοληψίας

Τουριστική Οικονομική

Στόχος του μαθήματος είναι να περιγράψει και να αναλύσει τα συστατικά στοιχεία, την παραγωγή και διάθεση των τουριστικών ταξιδίων, καθώς και τις μικροοικονομικές και μακροοικονομικές πτυχές του τουριστικού φαινομένου. Ο διεθνής τουρισμός ενεργοποιεί ένα σύνθετο πλέγμα οικονομικο-κοινωνικών δραστηριοτήτων τόσο στην χώρα προέλευσης όσο και στην χώρα υποδοχής του ταξιδιώτη. Το γνωστικό αντικείμενο της Οικονομικής του Τουρισμού πραγματεύεται τις μακροοικονομικές και μικροοικονομικές πτυχές αυτού του φαινομένου, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση της περίπτωσης της Ελλάδος, ως χώρα υποδοχής τουριστών.

Νέες Τεχνολογίες στη Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων

Το τουριστικό προϊόν και οι υπηρεσίες έχουν σημαντικές ιδιαιτερότητες και ιδιομορφίες οι οποίες επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό επιμέρους ζητήματα που

σχετίζονται με την διοίκηση των τουριστικών επιχειρήσεων και των λειτουργιών τους. Συγκεκριμένα, η παροχή τουριστικών υπηρεσιών απαιτεί την συνύπαρξη τουριστών-παραγωγών και την άμεση επαφή των πρώτων με τα συστήματα παροχής και παραγωγής υπηρεσιών, με αποτέλεσμα οι τουρίστες να συμμετέχουν και να επηρεάζουν ενεργά την παραγωγή και την κατανάλωση των τουριστικών υπηρεσιών. Η συμμετοχή αυτή εισάγει επίσης και έναν μεγάλο βαθμό μεταβλητότητας, αβεβαιότητας και ετερογένειας στην λειτουργία των τουριστικών επιχειρήσεων και των συστημάτων τους, τα οποία σε συνδυασμό με την άυλη και πολιτισμική-διεθνή φύση των τουριστικών υπηρεσιών δυσχεραίνουν την διοίκηση, μέτρηση και βελτίωση της ποιότητας και απόδοσης των επιχειρησιακών λειτουργιών. Η αποτελεσματική διοίκηση τουριστικών επιχειρήσεων θα πρέπει επίσης να αναπτύξει και να εφαρμόσει πολιτικές που θα μειώνουν την πολυπλοκότητα και τα προβλήματα που δημιουργούνται λόγω της σύντομης απαξίωσης των τουριστικών υπηρεσιών. Τέλος, καθώς η πληροφορία αποτελεί ζωτικό παράγοντα και στοιχείο του τουριστικού προϊόντος, οι εφαρμογές σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας (και ιδιαίτερα του Διαδικτύου) αποτελούν αποφασιστικά εργαλεία αύξησης της αποτελεσματικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων και εργαλεία στήριξης της στρατηγικής τους διοίκησης. Κατά συνέπεια, το μάθημα επίσης σκοπεύει στο να βοηθήσει τον μεταπτυχιακό φοιτητή να κατανοήσει τις βασικές αρχές, φιλοσοφία και μεθόδους που χαρακτηρίζουν τη διοίκηση τουριστικών επιχειρήσεων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις σύγχρονες απαιτήσεις και την δυναμική επίδραση που έχουν σήμερα η οικονομία των νέων τεχνολογιών στην παγκοσμιοποίηση, διεθνοποίηση, ψηφιοποίηση των τουριστικών επιχειρήσεων και τέλος στην προσωποποίηση των υπηρεσιών τους. Συνολικά, το μάθημα αυτό αποσκοπεί να εξοικειώσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (τόσο από θεωρητικής όσο και από πρακτικής άποψης) με: α) τις σύγχρονες στρατηγικές και πολιτικές αποτελεσματικής διοίκησης τουριστικών επιχειρήσεων, οι οποίες αποβλέπουν στην μείωση των λειτουργικών προβλημάτων που δημιουργούνται λόγω των ανωτέρω ιδιοτεροτήτων των τουριστικών επιχειρήσεων και των υπηρεσιών τους και β) με την εφαρμογή και

επίδραση των νέων τεχνολογιών στην διοίκηση των τουριστικών επιχειρήσεων και στην αλυσίδα αξίας τους.

Μέθοδοι Κοινωνικής Έρευνας

Εισαγωγή στην μεθοδολογία των Κοινωνικών Επιστημών με έμφαση στην ανάλυση του τουριστικού φαινομένου. Σημασία και ρόλος της έρευνας στις Κοινωνικές Επιστήμες. Εναλλακτικές επιστημολογικές προσεγγίσεις. Βασικές αρχές της μεθοδολογίας των Κοινωνικών Επιστημών. Διαδικασία ορισμού του προβλήματος της έρευνας, διαμόρφωσης του θεωρητικού πλαισίου προσέγγισης και ανάλυσης του προβλήματος και προσδιορισμού και βασικών μεταβλητών. Τεχνικές συλλογής δεδομένων. Βασικές τεχνικές ανάλυσης δεδομένων. Σύνθεση.

Ανθρωπολογία του Τουρισμού

Οι εννοιολογικές προσεγγίσεις του τουρισμού και της κατηγορίας του τουρίστα (δομικές αναλύσεις, ταξινομικά σχήματα και η προσέγγιση του τουρισμού ως διαδικασία)· αναλυτικές προσεγγίσεις του τουριστικού λόγου, των τουριστικών αναπαραστάσεων και της διαπολιτισμικής, διυποκειμενικής τουριστικής συνάντησης· το ζήτημα της αυθεντικότητας από τη σκοπιά των εμπειριών των τουριστών αλλά και των υποδοχέων τους· οι αντδράσεις και μορφές προσαρμογής κοινωνικών ομάδων και νοικοκυριών στον τουρισμό (σε επίπεδο επιχειρηματικής δράσης, εργασιακών σχέσεων, χρήσεων γης, καθημερινών πρακτικών κ.ά)· η διαπλοκή/αλληλεπίδραση του τουρισμού με έμφυλες «πραγματικότητες» (ιδεολογίες, σχέσεις, αντιλήψεις)· και, γενικά, οι διαδικασίες του κοινωνικο-οικονομικού μετασχηματισμού και οι πολιτισμικές αλλαγές τις οποίες βιώνουν οι τοπικές κοινωνίες υποδοχής.

Γεωγραφία του Τουρισμού

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση εκ μέρους των φοιτητών/τριών μιας συνοπτικής αλλά όσο το δυνατό σφαιρικής και πολυεπίπεδης εικόνας της συγκρότησης, της δυναμικής και της λειτουργίας του τουρισμού χωρικά. Διαπραγμάτευση της σύγχρονης γεωγραφικής διάρθρωσης του τουρισμού ως

οικονομικού συστήματος αλλά και ως κοινωνικού φαινομένου σε διάφορα χωρικά επίπεδα από το «παγκόσμιο» ως το «τοπικό» και της διαπλοκής του με όλες τις διαστάσεις της ζωής στις κοινωνίες όπου αναπτύσσεται. Διερεύνηση αυτών των ευρύτερων και ειδικότερων γεωγραφικών εκδηλώσεων του τουριστικού φαινομένου συνθετικά, στη βάση της συσχέτισής του με τις διαδικασίες της «ανάπτυξης» και της «παγκοσμιοποίησης». Επιμέρους αναφορές σε συγκεκριμένα παραδείγματα/ περιπτώσεις, που έχουν σκοπό την εξάσκηση σε ένα βασικό γεωγραφικό προσανατολισμό και μια συνολικότερη προσέγγιση του τουριστικού φαινομένου στα μεταβαλλόμενα εκάστοτε γεωγραφικά του συμφραζόμενα.

Κοινωνιολογία του Τουρισμού

Ιστορική αναδρομή της κοινωνικής εμφάνισης του φαινομένου του τουρισμού. Χαρακτηριστικά και παράμετροι που επηρεάζουν τη λειτουργία του ατόμου-τουρίστα. Ο ρόλος του τουρισμού στην κοινωνική ανάπτυξη των κοινωνιών υποδοχής. Κοινωνικές διαστάσεις των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο σύγχρονο κόσμο. Κίνητρα διαμόρφωσης καταναλωτικών επιλογών των σύγχρονων τουριστών.

Καθοριστικοί κοινωνικοί παράγοντες και κοινωνικές επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης. Ποιότητα ζωής στις τουριστικές περιοχές: βελτίωση κοινωνικών δεικτών. Δικαιώματα και υποχρεώσεις τουριστών: σύγχρονες εξελίξεις. Ethics (ηθική) και τουρισμός: η ηθική στην επιχειρηματική δραστηριότητα, το σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης, την οργάνωση των τουριστικών ταξιδιών. Η έννοια του κοινωνικού οφέλους στις τουριστικές περιοχές.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα από τα δύο) Κατεύθυνση Στρατηγική Τουριστικής Ανάπτυξης Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Οικονομική των τουριστικών επιχειρήσεων

Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλλει στην εξοικείωση των φοιτητών με τις κύριες οικονομικές λειτουργίες των τουριστικών επιχειρήσεων και τις βασικές διεργασίες που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό περιβάλλον αυτών. Για την

επίτευξη αυτού του σκοπού υιοθετούνται θεωρίες και έννοιες προερχόμενες τόσο από την Οικονομική Επιστήμη όσο και από την Επιστήμη της Διοίκησης των Επιχειρήσεων.

Οι κύριες ενότητες του μαθήματος διαπραγματεύονται:

- Τα χαρακτηριστικά και τις επιδράσεις του εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντος στην οργάνωση και διοίκηση των τουριστικών επιχειρήσεων.
- Τα κύρια στοιχεία της τουριστικής προσφοράς, τις διακρίσεις τους και τους βασικούς παράγοντες της τουριστικής εξειδίκευσης.
- Τις εσωτερικές οικονομικές παραμέτρους και τις σύγχρονες τάσεις που σχετίζονται με τη λειτουργία των τουριστικών επιχειρήσεων.
- Τις μεθόδους και τεχνικές οικονομικής διοίκησης των κυριότερων κατηγοριών τουριστικών επιχειρήσεων (ξενοδοχεία, τουριστικά γραφεία, tour operators, αεροπορικές εταιρείες κ.ά.).

Έμφαση θα δοθεί αφενός στην προσαρμογή των περιεχομένων του μαθήματος στα δεδομένα της ελληνικής τουριστικής αγοράς και των ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων και αφετέρου στην, σε συνεργασία με τους φοιτητές, μελέτη και παρουσίαση ενδεικτικών περιπτώσεων (case studies).

Τουρισμός και Μεταφορές

Το μάθημα εξετάζει τις μεταφορές στον τουρισμό ως προς το επιχειρησιακό περιβάλλον και τις επικρατούσες τάσεις στην αγορά. Έμφαση δίνεται στις τομείς των αερομεταφορών και των κρουαζιέρων. Το γνωστικό περιεχόμενο του μαθήματος έχει σκοπό να μεταδώσει στους φοιτητές μια σειρά θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων που θα τους βοηθήσουν στην κατανόηση του τομέα των μεταφορών και στον προσδιορισμό του ρόλου που διαδραματίζει αυτός στο πλαίσιο της τουριστικής οικονομίας και περιφερειακής ανάπτυξης. Το μάθημα αναλύει, επίσης, θέματα ισορροπίας των αγορών κάτω από διαφορετικά καθεστώτα ανταγωνισμού, ρύθμισης και απορρύθμισης. Εξετάσει εναλλακτικές επιχειρηματικές πρακτικές στο χώρο των μεταφορών του τουρισμού και παρουσιάζει διεξοδικά ζητήματα σχετιζόμενα με την κάθετη ολοκλήρωση στην

τουριστική βιομηχανία. Τέλος, προτείνει σειρά πολιτικών για την αντιμετώπιση των εγχειρόμενων προβλημάτων.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Κατεύθυνση Στρατηγική Τουριστικής Ανάπτυξης

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Τουριστική Ανάπτυξη και Πολιτική

Έννοια και περιεχόμενο της τουριστικής ανάπτυξης. Θεωρητικές προσεγγίσεις της τουριστικής ανάπτυξης. Προϋποθέσεις και τύποι τουριστικής ανάπτυξης. Οργάνωση, φορείς, θεσμοί στον τουρισμό. Διαμόρφωση της τουριστικής πολιτικής. Διεθνείς φορείς άσκησης τουριστικής πολιτικής: εκροές στην οργάνωση και στον σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης. Ανάλυση χαρακτηριστικών περιπτώσεων. Θεσμική και οργανωτική διάσταση των φορέων άσκησης τουριστικής πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο: διεθνής πρακτική. Τουριστική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ανάλυση χαρακτηριστικών περιπτώσεων. Η τοπική διάσταση στην τουριστική πολιτική: τύποι φορέων και οργανώσεων, μορφές συμμετοχής. Ανάλυση χαρακτηριστικών περιπτώσεων. Σχέσεις μεταξύ των επιπέδων (διεθνούς, εθνικού, περιφερειακού και τοπικού) της τουριστικής πολιτικής. Προγραμματισμός και χρηματοδότηση τουριστικής ανάπτυξης. Κατευθύνσεις και πολιτική τουριστικής ανάπτυξης.

Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στον Τουρισμό

Τα πληροφοριακά τεχνολογικά συστήματα σήμερα. Βασικές έννοιες και επιστημονικές περιοχές, σύγχρονα περιβάλλοντα διαλόγου και εκτέλεσης εφαρμογών. Βασικές εφαρμογές (Office, Internet) και υπηρεσίες (multimedia). Η χρήση της Πληροφορικής στη Διοίκηση των Τουριστικών Μονάδων. Κατηγοριοποίηση της πληροφορικής υποστήριξης των σημείων δημιουργίας, διάθεσης και κατανάλωσης των τουριστικών προϊόντων. Χαρακτηριστικά και ιδιομορφίες των πληροφορικών εφαρμογών σε θέματα διαχείρισης τουριστικών προϊόντων, υπηρεσιών και φορέων. Χαρακτηριστικές εφαρμογές και μελέτες

περιπτώσεων (case studies). Σύγχρονες τάσεις μετεξέλιξης της πληροφορικής υποστήριξης της διοίκησης και διαχείρισης τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών. Νέες Τεχνολογίες και φορείς του Τουρισμού-Υπηρεσίες Internet στον Τουρισμό- Νέες Τεχνολογίες και ελεύθερος χρόνος. Οι σύγχρονες τάσεις της έρευνας-Global Distribution Systems, Συστήματα Εμπειρογνομώνων στο Τουρισμό, Συστήματα Λήψης Αποφάσεων.

Τουριστικό Μάρκετινγκ

Ορισμός και αρχές του τουριστικού μάρκετινγκ. Φιλοσοφία και διαδικασία του τουριστικού μάρκετινγκ. Ανάλυση της προσφοράς και της ζήτησης στην τουριστική αγορά. Διαδικασία λήψης απόφασης για αγορά τουριστικών προϊόντων. Κατάστρωση σχεδίων τουριστικού μάρκετινγκ. Ανάγκες καταναλωτών. Ψυχολογία των καταναλωτών. Τμηματοποίηση της τουριστικής αγοράς, στόχευση και τοποθέτηση. Ανάλυση του ανταγωνισμού. Έρευνα τουριστικής αγοράς (πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, ερωτηματολόγια, σύστημα πληροφοριών μάρκετινγκ). Μίγμα τουριστικού μάρκετινγκ και τα 4 “Π”. Προϊόν: εικόνα (*image*), μάρκα (*brandname*), διαφοροποίηση, ανάλυση προϊόντος, ανάπτυξη νέων προϊόντων, κύκλος ζωής του προϊόντος, ιδιαιτερότητες προϊόντων και υπηρεσιών. Τιμή: ελαστικότητα της ζήτησης, ακαμψία και ευκαμψία τιμών, παράγοντες διαμόρφωσης της τιμής, διαφοροποίηση τιμής, τεχνικές καθορισμού της τιμής. Διανομή: κανάλια διανομής, ενδιαμέσοι, επιλογή καναλιών διανομής, πολιτική ενδιάμεσων. Μίγμα επικοινωνίας: μοντέλα επικοινωνίας, στόχοι και τεχνικές προώθησης των πωλήσεων, σχεδιασμός εσωτερικής και εξωτερικής προώθησης των πωλήσεων, λειτουργία του *merchandising*, στόχοι και στρατηγική της διαφήμισης, ανάπτυξη διαφημιστικής καμπάνιας, στόχος και τεχνικές δημόσιων σχέσεων, οργάνωση και στόχοι προσωπικών πωλήσεων.

Σχεδιασμός και Περιβαλλοντική Διαχείριση στον Τουρισμό

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάδειξη της αλληλεξάρτησης της σχέσης ανάμεσα στους τουριστικούς και περιβαλλοντικούς πόρους και η αιτιολόγηση της αναγκαιότητας για σχεδιασμό και περιβαλλοντική διαχείριση της τουριστικής

ανάπτυξης. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέταση : των επιπτώσεων που προκαλεί ο τουρισμός στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, της σημασίας διατήρησης της ποιότητας του περιβάλλοντος για τον τουρισμό, της περιβαλλοντικής διαχείρισης σε τουριστικές περιοχές και τουριστικές μονάδες, των πολιτικών για τη διασφάλιση της αρμονικής σχέσης, ανάμεσα στον τουρισμό και το περιβάλλον.

Σχεδιασμός και Περιβαλλοντική Διαχείριση στον Τουρισμό

Στόχος του μαθήματος είναι η ανάδειξη της αλληλεξάρτησης της σχέσης ανάμεσα στους τουριστικούς και περιβαλλοντικούς πόρους και η αιτιολόγηση της αναγκαιότητας για σχεδιασμό και περιβαλλοντική διαχείριση της τουριστικής ανάπτυξης. Αντικείμενο του μαθήματος είναι η εξέταση : των επιπτώσεων που προκαλεί ο τουρισμός στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον, της σημασίας διατήρησης της ποιότητας του περιβάλλοντος για τον τουρισμό, της περιβαλλοντικής διαχείρισης σε τουριστικές περιοχές και τουριστικές μονάδες, των πολιτικών για τη διασφάλιση της αρμονικής σχέσης, ανάμεσα στον τουρισμό και το περιβάλλον.

Ανάπτυξη και Διοίκηση Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού

Οι παράγοντες που συνέβαλαν στην ανάπτυξη των Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού. Η αναζήτηση διαφορετικών προτύπων ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο. Το ζήτημα της προστασίας του περιβάλλοντος από τις χώρες-υποδοχής. Η αλλαγή των κινήτρων των τουριστών στις χώρες αποστολής. Η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και η σχέση της με τις Ειδικές και Εναλλακτικές μορφές.

Η επιχείρηση στον Ειδικό και Εναλλακτικό τουρισμό. Η σημασία των ειδικών κινήτρων του τουρίστα. Υπηρεσίες και δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής. Ο σχεδιασμός και το μάρκετινγκ στην επιχείρηση ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού. Η σημασία των κωδικών καλής πρακτικής.

Ελληνική Οικονομία και Τουρισμός

Στόχος του μαθήματος είναι να περιγράψει και να αναλύσει βασικά δομικά στοιχεία της ελληνικής οικονομίας, δίνοντας τελικά έμφαση στα συστατικά στοιχεία του τουρισμού στην Ελλάδα, στη θέση της χώρας μας στην παγκόσμια τουριστική αγορά, στις τάσεις που διαμορφώνονται για την περαιτέρω ανάπτυξή της, στις δυνατότητες και στα συγκριτικά πλεονεκτήματα που διαθέτει έναντι των άλλων ανταγωνιστικών χωρών, καθώς και στην αναγκαιότητα αναδιάρθρωσης του τουριστικού προϊόντος της χώρας.

Περιφερειακή Ανάπτυξη και Τουρισμός

Μέθοδοι και εργαλεία περιγραφής και ανάλυσης της τουριστικής κατάστασης μιας περιοχής υποδοχής. Εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων της τουριστικής ανάπτυξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Χρήση της συστημικής προσέγγισης και των οικονομικών εργαλείων για την ανάλυση των επιπτώσεων αυτών και για τη συμβολή του τουρισμού στην ανάπτυξη της περιοχής υποδοχής.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα από τα δύο) Κατεύθυνση Στρατηγική Τουριστικής Ανάπτυξης Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών

Το μάθημα αυτό έχει τρεις βασικές ενότητες:

- 1) Εισαγωγή και διαχείριση δεδομένων
- 2) Οπτικοποίηση δεδομένων
- 3) Ανάλυση χωρικών δεδομένων

Η πρώτη ενότητα συμπεριλαμβάνει βασικές έννοιες των Συστημάτων Γεωγραφικών Πληροφοριών (ΣΓΠ), εισαγωγή χωρικών και περιγραφικών δεδομένων, διόρθωση, μετασχηματισμούς δεδομένων και χρήση λογικών προτάσεων για τη διαχείριση και την εξαγωγή πληροφορίας.

Στην δεύτερη ενότητα οι φοιτητές αποκτούν βασικές γνώσεις για τη δημιουργία θεματικών χαρτών.

Στην τελευταία ενότητα οι φοιτητές εξοικειώνονται με βασικές αναλύσεις υπέρθεσης γεωγραφικών δεδομένων. Σε αυτή την ενότητα οι φοιτητές μαθαίνουν για τις εφαρμογές των ΣΓΠ σε πραγματικά προβλήματα σχεδιασμού. Συγκεκριμένα θα εργαστούν θεωρητικά και πρακτικά με την ανάλυση καταλληλότητας γης χρησιμοποιώντας δυο ή τρία ενδεικτικά κριτήρια στο πλαίσιο ενός ΣΓΠ.

Το πολιτισμικό προϊόν στον Τουρισμό: Από την παραγωγή έως την κατανάλωσή του

Το μάθημα διαρθρώνεται γύρω από τις παρακάτω θεματικές ενότητες: α) τη σχέση πολιτισμού – τουρισμού, όπως αυτή διαμορφώθηκε ιστορικά, καθώς και εννοιολογήσεις (επιστημονικές και μη-) του πολιτισμού· β) ζητήματα που άπτονται της παραγωγής και κατανάλωσης της πολιτιστικής κληρονομιάς--έννοιες της παράδοσης και της ταυτότητας και διαχείριση της ιστορίας και του παρελθόντος· γ) τα μουσεία ως κεντρικός άξονας της διασύνδεσης πολιτισμικής παραγωγής και κατανάλωσης και οι αλλαγές που επήλθαν διαχρονικά τόσο στη σχέση τουρισμού - μουσείων όσο και στο ρόλο των τελευταίων· δ) τοπικές τέχνες, φεστιβάλ, προϊόντα προέλευσης, γαστρονομικές παραδόσεις ως ‘θέλγητρα’ που συνιστούν διαφορετικές εκδοχές του τουριστικού προϊόντος και προσφέρουν εναλλακτικές προοπτικές στον μαζικό τουρισμό· στ) το ζήτημα της ανάπτυξης (με όρους αειφορίας) των τοπικών κοινωνιών που εμπορευματοποιούν την πολιτιστική τους παραγωγή.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Κατεύθυνση Διοίκηση Φιλοξενίας (Hospitality)

Α ΕΞΑΜΗΝΟ

Ποσοτικές Μέθοδοι

Εισαγωγή στη Στατιστική, Σύνοψη Δεδομένων: Γραφικές και Αριθμητικές Μέθοδοι, Εισαγωγή στη Θεωρία Πιθανοτήτων, Τυχαίες Μεταβλητές - Κατανομές Πιθανότητας, Θεωρητικές Κατανομές, Διαστήματα Εμπιστοσύνης, Έλεγχοι

Υποθέσεων, Απλή Γραμμική Παλινδρόμηση και Συσχέτιση, Χρονολογικές Σειρές, Αριθμοδείκτες, Τεχνικές Δειγματοληψίας

Τουριστική Οικονομική

Στόχος του μαθήματος είναι να περιγράψει και να αναλύσει τα συστατικά στοιχεία, την παραγωγή και διάθεση των τουριστικών ταξιδίων, καθώς και τις μικροοικονομικές και μακροοικονομικές πτυχές του τουριστικού φαινομένου. Ο διεθνής τουρισμός ενεργοποιεί ένα σύνθετο πλέγμα οικονομικο-κοινωνικών δραστηριοτήτων τόσο στην χώρα προέλευσης όσο και στην χώρα υποδοχής του ταξιδιώτη. Το γνωστικό αντικείμενο της Οικονομικής του Τουρισμού πραγματεύεται τις μακροοικονομικές και μικροοικονομικές πτυχές αυτού του φαινομένου, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην ανάλυση της περίπτωσης της Ελλάδος, ως χώρα υποδοχής τουριστών.

Νέες Τεχνολογίες στη Διοίκηση Τουριστικών Επιχειρήσεων

Το τουριστικό προϊόν και οι υπηρεσίες έχουν σημαντικές ιδιαιτερότητες και ιδιομορφίες οι οποίες επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό επιμέρους ζητήματα που σχετίζονται με την διοίκηση των τουριστικών επιχειρήσεων και των λειτουργιών τους. Συγκεκριμένα, η παροχή τουριστικών υπηρεσιών απαιτεί την συνύπαρξη τουριστών-παραγωγών και την άμεση επαφή των πρώτων με τα συστήματα παροχής και παραγωγής υπηρεσιών, με αποτέλεσμα οι τουρίστες να συμμετέχουν και να επηρεάζουν ενεργά την παραγωγή και την κατανάλωση των τουριστικών υπηρεσιών. Η συμμετοχή αυτή εισάγει επίσης και έναν μεγάλο βαθμό μεταβλητότητας, αβεβαιότητας και ετερογένειας στην λειτουργία των τουριστικών επιχειρήσεων και των συστημάτων τους, τα οποία σε συνδυασμό με την άυλη και πολιτισμική-διεθνή φύση των τουριστικών υπηρεσιών δυσχεραίνουν την διοίκηση, μέτρηση και βελτίωση της ποιότητας και απόδοσης των επιχειρησιακών λειτουργιών. Η αποτελεσματική διοίκηση τουριστικών επιχειρήσεων θα πρέπει επίσης να αναπτύξει και να εφαρμόσει πολιτικές που θα μειώνουν την πολυπλοκότητα και τα προβλήματα που δημιουργούνται λόγω της σύντομης απαξίωσης των τουριστικών υπηρεσιών. Τέλος, καθώς η πληροφορία αποτελεί

ζωτικό παράγοντα και στοιχείο του τουριστικού προϊόντος, οι εφαρμογές σύγχρονων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας (και ιδιαίτερα του Διαδικτύου) αποτελούν αποφασιστικά εργαλεία αύξησης της αποτελεσματικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων και εργαλεία στήριξης της στρατηγικής τους διοίκησης. Κατά συνέπεια, το μάθημα επίσης σκοπεύει στο να βοηθήσει τον μεταπτυχιακό φοιτητή να κατανοήσει τις βασικές αρχές, φιλοσοφία και μεθόδους που χαρακτηρίζουν τη διοίκηση τουριστικών επιχειρήσεων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις σύγχρονες απαιτήσεις και την δυναμική επίδραση που έχουν σήμερα η οικονομία των νέων τεχνολογιών στην παγκοσμιοποίηση, διεθνοποίηση, ψηφιοποίηση των τουριστικών επιχειρήσεων και τέλος στην προσωποποίηση των υπηρεσιών τους. Συνολικά, το μάθημα αυτό αποσκοπεί να εξοικειώσει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (τόσο από θεωρητικής όσο και από πρακτικής άποψης) με: α) τις σύγχρονες στρατηγικές και πολιτικές αποτελεσματικής διοίκησης τουριστικών επιχειρήσεων, οι οποίες αποβλέπουν στην μείωση των λειτουργικών προβλημάτων που δημιουργούνται λόγω των ανωτέρω ιδιαιτεροτήτων των τουριστικών επιχειρήσεων και των υπηρεσιών τους και β) με την εφαρμογή και επίδραση των νέων τεχνολογιών στην διοίκηση των τουριστικών επιχειρήσεων και στην αλυσίδα αξίας τους.

Συμπεριφορά Καταναλωτή & Προώθηση Μάρκετινγκ για Επιχειρήσεις Φιλοξενίας

Το μάθημα σκοπεύει στο να βοηθήσει τον μεταπτυχιακό φοιτητή να κατανοήσει τις αρχές, την φιλοσοφία και τις εφαρμογές που χαρακτηρίζουν αφενός την Συμπεριφορά των Καταναλωτών και αφετέρου την Προώθηση Μάρκετινγκ για Επιχειρήσεις Φιλοξενίας. Πιο συγκεκριμένα, μετά την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος αυτού, ο φοιτητής θα μπορεί να:

- Περιγράψει μοντέλα αγοραστικής συμπεριφοράς των καταναλωτών.
- Αναλύσει τους πολιτιστικούς, κοινωνικούς, προσωπικούς και ψυχολογικούς παράγοντες που επηρεάζουν την λήψη αγοραστικών αποφάσεων των καταναλωτών.

- Αναπτύξει το μοντέλο της αγοραστικής διαδικασίας, και να εμβαθύνει στα συστατικά του (αναγνώριση προβλήματος, αναζήτηση πληροφοριών, αξιολόγηση λύσεων, απόφαση για την αγορά, και συμπεριφορά μετά την αγορά).
- Αναλύσει την έννοια και την σημασία της ανάμιξης με το προϊόν.
- Περιγράψει τον ρόλο, την λειτουργία, τους στόχους και τις στρατηγικές σχετικά με το μίγμα τουριστικής επικοινωνίας.
- Αξιοποιήσει τα κύρια επικοινωνιακά και προωθητικά εργαλεία μιας ξενοδοχειακής επιχείρησης
- Αναλύσει την αξία και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται στις προσωπικές πωλήσεις, την προώθηση των πωλήσεων, την διαφήμιση, τις δημόσιες σχέσεις και το merchandising.
- Σχεδιάσει ένα επικοινωνιακό πρόγραμμα.
- Κατανοήσει της σχέσης μεταξύ δαπανώμενων κονδυλίων μάρκετινγκ και επικοινωνιακού ή εμπορικού αποτελέσματος των προωθητικών ενεργειών

Διοίκηση Λειτουργιών για Επιχειρήσεις Φιλοξενίας

Το μάθημα χωρίζεται σε δυο ενότητες. Στην πρώτη ενότητα, το μάθημα στοχεύει στην εξέταση των οργανωτικών και λειτουργικών πτυχών των επιχειρήσεων Φιλοξενίας. Οι λειτουργίες που σχετίζονται με τους επιμέρους τομείς μιας επιχείρησης Φιλοξενίας και που ο φοιτητής θα εξετάσει είναι αυτές των υπηρεσιών υποδοχής και της τήρησης λογαριασμών πελατών, οροφόοικονομίας, ασφάλειας και συντήρησης, λειτουργίας κρατήσεων, μάρκετινγκ και πωλήσεων, επισιτισμού και κετερίγκ, δεξιώσεων και συνεδρίων, εσωτερικού ελέγχου, καθώς και του τομέα ψυχαγωγίας. Η δεύτερη ενότητα του μαθήματος επικεντρώνεται στη διεύθυνση των πιο πάνω υπηρεσιών καθώς και στις σύγχρονες μεθόδους για την αποτελεσματικότερη διοίκηση των επιχειρήσεων Φιλοξενίας [συμπ. της υπεργολαβίας (outsourcing) και της δικαιιοδιαχείρισης (franchising)]. ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην ποιοτική εξυπηρέτηση πελατών που ο κάθε επαγγελματίας συνειδητά θα πρέπει να εισάγει στη φύση της εργασίας του, καθώς ότι η ποιότητα

αποτελεί τη βάση οργάνωσης κάθε επιτυχημένης επιχείρησης στο τομέα της Φιλοξενίας.

Κοινωνιολογία του Τουρισμού

Ιστορική αναδρομή της κοινωνικής εμφάνισης του φαινομένου του τουρισμού. Χαρακτηριστικά και παράμετροι που επηρεάζουν τη λειτουργία του ατόμου-τουρίστα. Ο ρόλος του τουρισμού στην κοινωνική ανάπτυξη των κοινωνιών υποδοχής. Κοινωνικές διαστάσεις των ειδικών και εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο σύγχρονο κόσμο. Κίνητρα διαμόρφωσης καταναλωτικών επιλογών των σύγχρονων τουριστών.

Καθοριστικοί κοινωνικοί παράγοντες και κοινωνικές επιπτώσεις της τουριστικής ανάπτυξης. Ποιότητα ζωής στις τουριστικές περιοχές: βελτίωση κοινωνικών δεικτών. Δικαιώματα και υποχρεώσεις τουριστών: σύγχρονες εξελίξεις. Ethics (ηθική) και τουρισμός: η ηθική στην επιχειρηματική δραστηριότητα, το σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης, την οργάνωση των τουριστικών ταξιδιών. Η έννοια του κοινωνικού οφέλους στις τουριστικές περιοχές.

Στρατηγικό Μάνατζμεντ για Επιχειρήσεις Φιλοξενίας

Ο βασικός στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με τη διαδικασία της ορθολογικής και στοχευμένης διαχείρισης και επεξεργασίας των πληροφοριών που οφείλει να συλλέγει κάθε Επιχείρηση Φιλοξενίας ώστε να λαμβάνει αποτελεσματικές αποφάσεις στα πλαίσια των καθημερινών δραστηριοτήτων της.

Οι δύο κύριες κατευθύνσεις της ύλης του μαθήματος είναι η κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζουν τόσο η επεξεργασία των ενδοεπιχειρησιακών

πληροφοριών όσο και αυτή των έξω-επιχειρησιακών πληροφοριών μέσα από τη συντονισμένη χρήση επιστημονικώς διαρθρωμένων εργαλείων ανάλυσης.

Με γνώμονα τα παραπάνω θα διαμορφωθούν οι κύριες θεματικές που περιλαμβάνουν συνοπτικά: Προσεγγίσεις κατανόησης της στρατηγικής διαδικασίας: Βασικές θεωρίες για τη στρατηγική διαδικασία: Λήψη στρατηγικών αποφάσεων: Εταιρική αποστολή - όραμα – στόχοι: Προγραμματισμένη ή αναδυόμενη στρατηγική: Στρατηγικές ανάπτυξης (διεθνοποίηση – εξαγορές / συγχωνεύσεις – στρατηγικές συμμαχίες) – στρατηγικές διάσωσης προβληματικών επιχειρήσεων: Διαμόρφωση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα από τα δύο) Κατεύθυνση Διοίκηση Φιλοξενίας (Hospitality) Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Οικονομική των τουριστικών επιχειρήσεων

Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλλει στην εξοικείωση των φοιτητών με τις κύριες οικονομικές λειτουργίες των τουριστικών επιχειρήσεων και τις βασικές διεργασίες που πραγματοποιούνται στο εσωτερικό περιβάλλον αυτών. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού υιοθετούνται θεωρίες και έννοιες προερχόμενες τόσο από την Οικονομική Επιστήμη όσο και από την Επιστήμη της Διοίκησης των Επιχειρήσεων.

Οι κύριες ενότητες του μαθήματος διαπραγματεύονται:

- Τα χαρακτηριστικά και τις επιδράσεις του εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντος στην οργάνωση και διοίκηση των τουριστικών επιχειρήσεων.
- Τα κύρια στοιχεία της τουριστικής προσφοράς, τις διακρίσεις τους και τους βασικούς παράγοντες της τουριστικής εξειδίκευσης.
- Τις εσωτερικές οικονομικές παραμέτρους και τις σύγχρονες τάσεις που σχετίζονται με τη λειτουργία των τουριστικών επιχειρήσεων.

- Τις μεθόδους και τεχνικές οικονομικής διοίκησης των κυριότερων κατηγοριών τουριστικών επιχειρήσεων (ξενοδοχεία, τουριστικά γραφεία, tour operators, αεροπορικές εταιρείες κ.ά.).

Έμφαση θα δοθεί αφενός στην προσαρμογή των περιεχομένων του μαθήματος στα δεδομένα της ελληνικής τουριστικής αγοράς και των ελληνικών τουριστικών επιχειρήσεων και αφετέρου στην, σε συνεργασία με τους φοιτητές, μελέτη και παρουσίαση ενδεικτικών περιπτώσεων (case studies).

Τουρισμός και Μεταφορές

Το μάθημα εξετάζει τις μεταφορές στον τουρισμό ως προς το επιχειρησιακό περιβάλλον και τις επικρατούσες τάσεις στην αγορά. Έμφαση δίνεται στις τομείς των αερομεταφορών και των κρουαζιέρων. Το γνωστικό περιεχόμενο του μαθήματος έχει σκοπό να μεταδώσει στους φοιτητές μια σειρά θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων που θα τους βοηθήσουν στην κατανόηση του τομέα των μεταφορών και στον προσδιορισμό του ρόλου που διαδραματίζει αυτός στο πλαίσιο της τουριστικής οικονομίας και περιφερειακής ανάπτυξης. Το μάθημα αναλύει, επίσης, θέματα ισορροπίας των αγορών κάτω από διαφορετικά καθεστώτα ανταγωνισμού, ρύθμισης και απορρύθμισης. Εξετάσει εναλλακτικές επιχειρηματικές πρακτικές στο χώρο των μεταφορών του τουρισμού και παρουσιάζει διεξοδικά ζητήματα σχετιζόμενα με την κάθετη ολοκλήρωση στην τουριστική βιομηχανία. Τέλος, προτείνει σειρά πολιτικών για την αντιμετώπιση των εγείρομενων προβλημάτων.

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ Κατεύθυνση Διοίκηση Φιλοξενίας (Hospitality)

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ

Τουριστική Ανάπτυξη και Πολιτική

Έννοια και περιεχόμενο της τουριστικής ανάπτυξης. Θεωρητικές προσεγγίσεις της τουριστικής ανάπτυξης. Προϋποθέσεις και τύποι τουριστικής ανάπτυξης. Οργάνωση, φορείς, θεσμοί στον τουρισμό. Διαμόρφωση της τουριστικής πολιτικής.

Διεθνείς φορείς άσκησης τουριστικής πολιτικής: εκροές στην οργάνωση και στον σχεδιασμό της τουριστικής ανάπτυξης. Ανάλυση χαρακτηριστικών περιπτώσεων. Θεσμική και οργανωτική διάσταση των φορέων άσκησης τουριστικής πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο: διεθνής πρακτική. Τουριστική πολιτική στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ανάλυση χαρακτηριστικών περιπτώσεων. Η τοπική διάσταση στην τουριστική πολιτική: τύποι φορέων και οργανώσεων, μορφές συμμετοχής. Ανάλυση χαρακτηριστικών περιπτώσεων. Σχέσεις μεταξύ των επιπέδων (διεθνούς, εθνικού, περιφερειακού και τοπικού) της τουριστικής πολιτικής. Προγραμματισμός και χρηματοδότηση τουριστικής ανάπτυξης. Κατευθύνσεις και πολιτική τουριστικής ανάπτυξης.

Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας στον Τουρισμό

Τα πληροφοριακά τεχνολογικά συστήματα σήμερα. Βασικές έννοιες και επιστημονικές περιοχές, σύγχρονα περιβάλλοντα διαλόγου και εκτέλεσης εφαρμογών. Βασικές εφαρμογές (Office, Internet) και υπηρεσίες (multimedia). Η χρήση της Πληροφορικής στη Διοίκηση των Τουριστικών Μονάδων. Κατηγοριοποίηση της πληροφορικής υποστήριξης των σημείων δημιουργίας, διάθεσης και κατανάλωσης των τουριστικών προϊόντων. Χαρακτηριστικά και ιδιομορφίες των πληροφορικών εφαρμογών σε θέματα διαχείρισης τουριστικών προϊόντων, υπηρεσιών και φορέων. Χαρακτηριστικές εφαρμογές και μελέτες περιπτώσεων (case studies). Σύγχρονες τάσεις μετεξέλιξης της πληροφορικής υποστήριξης της διοίκησης και διαχείρισης τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών. Νέες Τεχνολογίες και φορείς του Τουρισμού-Υπηρεσίες Internet στον Τουρισμό-Νέες Τεχνολογίες και ελεύθερος χρόνος. Οι σύγχρονες τάσεις της έρευνας-Global Distribution Systems, Συστήματα Εμπειρογνομόνων στο Τουρισμό, Συστήματα Λήψης Αποφάσεων.

Τουριστικό Μάρκετινγκ

Ορισμός και αρχές του τουριστικού μάρκετινγκ. Φιλοσοφία και διαδικασία του τουριστικού μάρκετινγκ. Ανάλυση της προσφοράς και της ζήτησης στην τουριστική αγορά. Διαδικασία λήψης απόφασης για αγορά τουριστικών προϊόντων.

Κατάστρωση σχεδίων τουριστικού μάρκετινγκ. Ανάγκες καταναλωτών. Ψυχολογία των καταναλωτών. Τμηματοποίηση της τουριστικής αγοράς, στόχευση και τοποθέτηση. Ανάλυση του ανταγωνισμού. Έρευνα τουριστικής αγοράς (πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές, ερωτηματολόγια, σύστημα πληροφοριών μάρκετινγκ). Μίγμα τουριστικού μάρκετινγκ και τα 4 “Π”. Προϊόν: εικόνα (*image*), μάρκα (*brandname*), διαφοροποίηση, ανάλυση προϊόντος, ανάπτυξη νέων προϊόντων, κύκλος ζωής του προϊόντος, ιδιαιτερότητες προϊόντων και υπηρεσιών. Τιμή: ελαστικότητα της ζήτησης, ακαμψία και ευκαμψία τιμών, παράγοντες διαμόρφωσης της τιμής, διαφοροποίηση τιμής, τεχνικές καθορισμού της τιμής. Διανομή: κανάλια διανομής, ενδιάμεσοι, επιλογή καναλιών διανομής, πολιτική ενδιάμεσων. Μίγμα επικοινωνίας: μοντέλα επικοινωνίας, στόχοι και τεχνικές προώθησης των πωλήσεων, σχεδιασμός εσωτερικής και εξωτερικής προώθησης των πωλήσεων, λειτουργία του *merchandising*, στόχοι και στρατηγική της διαφήμισης, ανάπτυξη διαφημιστικής καμπάνιας, στόχος και τεχνικές δημόσιων σχέσεων, οργάνωση και στόχοι προσωπικών πωλήσεων.

Ηλεκτρονικό Επιχειρείν & Εμπόριο για Επιχειρήσεις Φιλοξενίας

Το ηλεκτρονικό εμπόριο, οι εφαρμογές και η ανάπτυξη των σύγχρονων Τεχνολογιών Επικοινωνίας και Πληροφόρησης (ΤΕΠ) επιφέρουν τρομερές αλλαγές τόσο στην δομή και οργάνωση της αλυσίδας διανομής τουριστών προϊόντων / υπηρεσιών όσο και στα χαρακτηριστικά, απαιτήσεις και ρόλο της τουριστικής ζήτησης. Η ανταγωνιστικότητα, τα επιχειρησιακά μοντέλα και ο ρόλος παραδοσιακών τουριστικών επιχειρήσεων, τουριστικών μεσαζόντων και επιχειρήσεων φιλοξενίας κλονίζεται, ενώ νέοι τύποι / μοντέλα εικονικών επιχειρήσεων και στρατηγικών συμμαχιών εισέρχονται και δραστηριοποιούνται στην τουριστική βιομηχανία και αλυσίδα διανομής. Η εφαρμογή του ηλεκτρονικού εμπορίου στην τουριστική βιομηχανία αλλά και στην οικονομία γενικότερα δεν αποτελεί πλέον επιλογή αλλά στρατηγική αναγκαιότητα.

Αρχές Χρηματοοικονομικής Διοίκησης Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή όλων εκείνων των απαραίτητων χρηματοοικονομικών γνώσεων που απαιτούνται για τη λήψη αποφάσεων, από τα στελέχη των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, και οι οποίες εξασφαλίζουν την εύρυθμη χρηματοοικονομική λειτουργία των επιχειρήσεων και των οργανισμών. Το μάθημα χωρίζεται σε τρεις θεματικές ενότητες - κύκλους. Ο πρώτος κύκλος αναφέρεται σε γενικές αρχές και έννοιες χρηματοοικονομικής διοίκησης και πολιτικής. Ο δεύτερος κύκλος αναφέρεται στα σύγχρονα χρηματοοικονομικά εργαλεία και τις τεχνικές, που χρησιμοποιούνται τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς. Ο τρίτος κύκλος αναφέρεται σε ειδικά θέματα που αφορούν στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και τις ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν, με έμφαση στα χαρακτηριστικά της ευρωπαϊκής αγοράς.

Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού Ξενοδοχειακών Επιχειρήσεων

Σκοπός του μαθήματος είναι να συμβάλλει στην εξοικείωση των φοιτητών με τη σημασία της Διοίκησης των Ανθρώπινων Πόρων (Δ.Α.Π.) στις τουριστικές επιχειρήσεις και ιδιαίτερα στις επιχειρήσεις φιλοξενίας. Επιδιώκεται η εμβάθυνση στις βασικές έννοιες της Δ.Α.Π. και η ανάλυση τους με τρόπο που θα επιτρέπει την απόκτηση θεωρητικών και εμπειρικών γνώσεων σχετικά με την εφαρμογή των βασικών αρχών της στην κατεύθυνση της μεγιστοποίησης της αποτελεσματικότητας των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων.

Οι κύριες ενότητες του μαθήματος διαπραγματεύονται:

- Τις βασικές έννοιες και το περιεχόμενο της Δ.Α.Π. στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις
- Τις βασικές θεωρίες της Δ.Α.Π. και την εφαρμογή τους στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις
- Τις βασικές λειτουργίες της Δ.Α.Π. και τις ιδιαιτερότητες - δυσκολίες της εφαρμογής τους στις ξενοδοχειακές επιχειρήσεις

Έμφαση θα δοθεί αφενός στην προσαρμογή των περιεχομένων του μαθήματος στα δεδομένα της ελληνικής τουριστικής αγοράς και των ελληνικών ξενοδοχειακών

επιχειρήσεων και αφετέρου στην, σε συνεργασία με τους φοιτητές, μελέτη και παρουσίαση ενδεικτικών περιπτώσεων (case studies).

Κανάλια Διανομής Τουριστικών Προϊόντων

Το μάθημα σκοπεύει στο να βοηθήσει τον μεταπτυχιακό φοιτητή να κατανοήσει τις αρχές, την φιλοσοφία και τις εφαρμογές που χαρακτηρίζουν τα κανάλια διανομής των τουριστικών προϊόντων. Πιο συγκεκριμένα, μετά την επιτυχή παρακολούθηση του μαθήματος αυτού, ο φοιτητής θα μπορεί να:

- Εξηγήσει το εννοιολογικό περιεχόμενο και τις προσεγγίσεις εναλλακτικών καναλιών διανομής τουριστικών προϊόντων.
- Περιγράψει την δομή και τα χαρακτηριστικά λειτουργίας των καναλιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την διανομή τουριστικών προϊόντων.
- Αναλύσει την διαδικασία κατάστρωσης σχεδίων διανομής τουριστικών προϊόντων.
- Αναλύσει την λειτουργία και τον ρόλο των τουριστικών πρακτορείων και των tour operator.
- Αναλύσει την λειτουργία και τον ρόλο των Global Distribution Systems (GDS).
- Αναλύσει την λειτουργία και τον ρόλο του Internet και της άμεσης διανομής.
- Περιγράψει τον τρόπο επιλογής και διαχείρισης εναλλακτικών καναλιών διανομής τουριστικών προϊόντων.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ (Ένα από τα δύο) Κατεύθυνση Διοίκηση Φιλοξενίας (Hospitality) Β' ΕΞΑΜΗΝΟΥ

Ανάπτυξη και Διοίκηση Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού

Οι παράγοντες που συνέβαλαν στην ανάπτυξη των Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού. Η αναζήτηση διαφορετικών προτύπων ανάπτυξης σε τοπικό επίπεδο. Το ζήτημα της προστασίας του περιβάλλοντος από τις χώρες-υποδοχής. Η αλλαγή των κινήτρων των τουριστών στις χώρες αποστολής. Η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη και η σχέση της με τις Ειδικές και Εναλλακτικές μορφές.

Η επιχείρηση στον Ειδικό και Εναλλακτικό τουρισμό. Η σημασία των ειδικών κινήτρων του τουρίστα. Υπηρεσίες και δραστηριότητες πολιτισμού και αναψυχής. Ο σχεδιασμός και το μάρκετινγκ στην επιχείρηση ειδικού και εναλλακτικού τουρισμού. Η σημασία των κωδικών καλής πρακτικής.

Ποιότητα Υπηρεσιών Φιλοξενίας

Το μάθημα σκοπεύει στο να βοηθήσει τον μεταπτυχιακό φοιτητή να κατανοήσει τις αρχές και την φιλοσοφία της Ποιότητας Υπηρεσιών αλλά και της Διοίκησης Ολικής Ποιότητας, ενώ παράλληλα έμφαση δίδεται σε σχετικές εφαρμογές στον ξενοδοχειακό κλάδο. Η Ποιότητα Υπηρεσιών και η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας ως Επιστημονικά πεδία αφορούν την μελέτη συστημάτων διασφάλισης ποιότητας υπηρεσιών αλλά και ανάπτυξης στρατηγικής ολικής ποιότητας. Αποτελούν δε το εννοιολογικό και θεωρητικό υπόβαθρο που είναι απαραίτητο στα στελέχη επιχειρήσεων φιλοξενίας για την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών.

9. Οι διδάσκοντες στο ΔΠΜΣ

Διδάσκοντες του Πανεπιστημίου Αιγαίου

- Αγγελής Βασίλης, Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Κουκούλας Σωτήρης, Λέκτορας, Τμήμα Γεωγραφίας
- Κούτσικος Κωνσταντίνος, Λέκτορας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Κωνσταντόπουλος Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Λαγός Δημήτρης, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

- Μαρούδας Λεωνίδας, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Μουτάφη Βασιλική, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας
- Μπεκιάρης Μιχαήλ, Λέκτορας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Οικονομάκης Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Παπαθεωδόρου Ανδρέας, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Παραδέλλης Θεόδωρος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας
- Σακελλαρίδης Οδυσσέας, Αναπληρωτής Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Σιγάλα Μαριάννα, Λέκτορας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Σκαναβή Κωνσταντίνα, Καθηγήτρια, Τμήμα Περιβάλλοντος
- Σουλακέλλης Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Γεωγραφίας
- Σπιλάνης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Περιβάλλοντος
- Σταυρινούδης Θεόδωρος, Διδάσκων βάσει Π.Δ. 407/80, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Αιγαίου.
- Στογιαννίδου Μαριάνθη, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Τερκενλή Θεανώ, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Γεωγραφίας
- Τσάρτας Πάρις, Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων
- Χρήστου Ευάγγελος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων

Εξωτερικοί συνεργάτες

- Βιτουλαδίτη Ουρανία, Καθηγήτρια Εφαρμογών ΤΕΙ Αθηνών
- Ζαχαράτος Γεράσιμος, Καθηγητής, Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων, Πανεπιστήμιο Πατρών

- Κασσιανίδης Τακτικός Καθηγητής Εφαρμογών ΤΕΙ Κρήτης.
- Κοκκώσης Χαράλαμπος, Καθηγητής, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Κούτουλας Δημήτριος, Διδάσκων Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου
- Κουφοδόνης Ιάσωνας, Διδάκτορας Πανεπιστημίου Αιγαίου
- Νάζου Δέσποινα, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια-Κοινωνική Ανθρωπολόγος, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πανεπιστήμιο Αιγαίου
- Παρπαΐρης Απόστολος, Διδάσκων βάσει Π.Δ. 407/80, Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
- Σαβεριάδης Αλέξης, Επίκουρος Καθηγητής, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Προσκεκλημένοι ομιλητές

Στα πλαίσια του διδακτικού έργου προσκαλούνται επίσης Καθηγητές από Πανεπιστήμια της Ελλάδος ή του εξωτερικού με ειδίκευση στον Τουρισμό.

10. Παραρτήματα

10.1 Κανονισμός Βιβλιοθήκης

1. Κανόνες Λειτουργίας:

Δικαίωμα επιτόπιας χρήσης των υπηρεσιών που προσφέρει η Βιβλιοθήκη έχουν όλα τα μέλη του Πανεπιστημίου Αιγαίου καθώς και το κοινό εν γένει, εφ' όσον τηρούνται οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού. Μέλος του Πανεπιστημίου είναι όποιο φυσικό ή

νομικό πρόσωπο συνδέεται με σχέση εξάρτησης με το Πανεπιστήμιο καθώς και οι εγγεγραμμένοι στα μητρώα φοιτητές και φοιτήτριες.

Οι αναγνώστες είναι υποχρεωμένοι όταν εισέρχονται στην Βιβλιοθήκη να αφήνουν αντικείμενα που δεν χρησιμεύουν άμεσα στην μελέτη (χαρτούλακες, τσάντες κλπ) στον ειδικό χώρο που καθορίζεται από το προσωπικό της Βιβλιοθήκης.

Οι αναγνώστες πρέπει να αφήνουν το υλικό της Βιβλιοθήκης που χρησιμοποίησαν μέσα σ' αυτήν πάνω στα τραπέζια .Δεν επιτρέπεται να το τοποθετούν οι ίδιοι ξανά στα ράφια.

Μέσα στην Βιβλιοθήκη δεν επιτρέπεται το κάπνισμα , το φαγητό και τα ποτά.

Το ωράριο λειτουργίας της Βιβλιοθήκης καθορίζεται από την Υπηρεσία ανάλογα με το διαθέσιμο προσωπικό.

Σε χρόνο που καθορίζεται τουλάχιστον 3 μήνες πριν από την Υπηρεσία της Βιβλιοθήκης , αυτή κλείνει για την απογραφή υλικού. Στο διάστημα αυτό των τριών μηνών είναι υποχρεωμένοι όλοι οι χρήστες να επιστρέφουν το δανεισμένο υλικό. Υλικό που δεν επιστρέφεται, θεωρείται απολεσθέν και γίνεται καταλογισμός.

2. Δανεισμός

Δικαίωμα δανεισμού υλικού της Βιβλιοθήκης του Πανεπιστημίου Αιγαίου έχουν κατ' αρχήν μόνο τα μέλη του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση του δικαιώματος αυτού είναι η κατοχή δελτίου χρήστη Βιβλιοθήκης. Σε περίπτωση απώλειας του δελτίου , ο χρήστης υποχρεούται να ειδοποιήσει άμεσα το προσωπικό της Βιβλιοθήκης.

Δεν δανείζονται :

α) Τα πληροφοριακά βιβλία

β) Τα τεύχη των περιοδικών

γ) Οπτικοακουστικό υλικό

δ) Ορισμένα βιβλία τα οποία έχουν αυξημένη ζήτηση , για εκείνο μόνο το χρονικό διάστημα που υπάρχει ζήτηση , κατά την κρίση της/του υπευθύνου της Βιβλιοθήκης ή

και μετά από συνεργασία με το Διδακτικό Προσωπικό.

ε) υλικό που έχει υποστεί φθορά και χρειάζεται συντήρηση

στ) Οι διδακτορικές διατριβές

ζ) Σπάνιο υλικό

η) Τα νεοεισερχόμενα βιβλία πριν την πλήρη βιβλιοθηκονομική επεξεργασία τους.

Ο χρόνος δανεισμού για το υπόλοιπο υλικό της Βιβλιοθήκης είναι :

α) Για τους Διδάσκοντες, μεταπτυχιακούς φοιτητές και διοικητικό προσωπικό του Ιδρύματος, 15 ημέρες.

β) Για τους προπτυχιακούς φοιτητές του Ιδρύματος, μια εβδομάδα.

Ο προβλεπόμενος από τον κανονισμό χρόνος δανεισμού / αριθμός δανειζομένων τεκμηρίων, μπορεί κατ' εξαίρεση να παραταθεί / αυξηθεί μόνον στην περίπτωση κατά την οποία χρήστης με υποδειγματική και αποδεδειγμένη από τα αρχεία δανεισμού της Βιβλιοθήκης για τουλάχιστον 1 ακαδημαϊκό έτος συνέπεια, υποβάλλει στον υπεύθυνο της Βιβλιοθήκης, αίτηση στην οποία να αιτιολογείται το αίτημά του, να προσδιορίζεται επακριβώς ο χρόνος επιστροφής και να δηλώνεται ότι το βιβλίο θα επιστραφεί όταν ζητηθεί από άλλον χρήστη.

Σε καμία πάντως περίπτωση ο χρόνος δανεισμού δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα συνολικά μήνα για τους προπτυχιακούς φοιτητές και τους δύο μήνες για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους διδάσκοντες.

Ο δε **αριθμός των δανειζομένων τεκμηρίων** δεν μπορεί να υπερβαίνει τα 6 τεκμήρια για τους προπτυχιακούς φοιτητές και τα 15 τεκμήρια για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές και τους διδάσκοντες.

Ο χρόνος δανεισμού υλικού των Παραρτημάτων που ανήκει σε ειδικές συλλογές και δεν είναι συναφές με το πρόγραμμα σπουδών των Τμημάτων μπορεί να διαφοροποιείται από τους συνήθεις χρόνους δανεισμού. Σχετικές προτάσεις υποβάλλονται στην αρχή κάθε έτους από τις Τοπικές Επιτροπές Βιβλιοθήκης στην Κεντρική Υπηρεσία Βιβλιοθήκης.

Οι αναγνώστες έχουν δικαίωμα να **ανανεώσουν** το δανεισμό τρεις φορές - από μια εβδομάδα - εφόσον το βιβλίο που έχουν δανεισθεί, δεν έχει ζητηθεί από άλλον αναγνώστη . Σε εξαιρετικές περιπτώσεις οι Υπεύθυνοι της Βιβλιοθήκης μπορούν να

ανακαλέσουν τον δανεισμό βιβλίων που παρουσιάζουν μεγάλη ζήτηση .

Κάθε χρήστης ο οποίος χρειάζεται υλικό που είναι ήδη δανεισμένο μπορεί να γράφεται σε λίστα αναμονής. Βιβλίο το οποίο είναι σε **λίστα αναμονής** και επιστρέφεται παραμένει στην Βιβλιοθήκη για 12 ώρες για λογαριασμό του πρώτου που βρίσκεται στην λίστα. Μετά την παρέλευση του διαστήματος αυτού δανείζεται στον αμέσως επόμενο .

10.2. Κανονισμός Υπολογιστικού Κέντρου

1. Γενικά – Δομή του Υπολογιστικού Κέντρου

Το Υπολογιστικό Κέντρο του ΔΠΜΣ «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ» (ΥΚ-ΤΟΥΡ) στεγάζεται σε δύο (2) χώρους του Ισογείου της παλιάς πτέρυγας του Καρραδείου κτιρίου (Μιχ. Λιβανού 54 – 82100 Χίος) και αποτελείται από 10 θέσεις εργασίας και 2 εκτυπωτικά μηχανήματα (το πλήθος των θέσεων εργασίας και των άλλων μηχανημάτων μπορεί να αυξομειώνεται ανάλογα με διάφορες περιοδικές ανάγκες ή διαθέσιμα κονδύλια). Επίσης, στον 1^ο όροφο του ίδιου κτιρίου υπάρχει μια εξειδικευμένη θέση εργασίας – εξυπηρετητής για τις ανάγκες του μαθήματος «Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών».

Όλα τα παραπάνω συστήματα λειτουργούν υπό το περιβάλλον Windows 2000 Professional, ενώ είναι πλήρως ενσωματωμένα στο δίκτυο του Πανεπιστημίου ΑΙΓΑΙΟ-NET, παρέχοντας σε συνεχή βάση στους χρήστες πλήρεις υπηρεσίες Διαδικτύου (e-mail, www, ftp, chat,...).

2. Χρήστες – Λειτουργία του Υπολογιστικού Κέντρου

Χρήστες του ΥΚ-ΤΟΥΡ νοούνται όλα τα άτομα που έχουν άμεση ή έμμεση σχέση με το ΔΠΜΣ «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ» και με το αντίστοιχο Ερευνητικό Εργαστήριο. Συγκεκριμένα, οι χρήστες του ΥΚ-ΤΟΥΡ είναι οι ακόλουθοι:

- οι εν ενεργεία φοιτητές του συγκεκριμένου ΔΠΜΣ
- οι εν ενεργεία υποψήφιοι διδάκτορες του ΠΔΣ στον Τουρισμό
- οι διδάσκοντες του ΔΠΜΣ και τα μέλη των τριμελών επιτροπών των διδακτορικών διατριβών του ΠΔΣ
- οι εργαζόμενοι και οι εξωτερικοί συνεργάτες του Ερευνητικού Εργαστηρίου Τουρισμού
- το διοικητικό προσωπικό του ΔΠΜΣ
- οι διαπιστευμένοι διαχειριστές του ΥΚ-ΤΟΥΡ

Το ΥΚ-ΤΟΥΡ λειτουργεί σε καθημερινή βάση και σε ωράρια που κανονίζονται και ανακοινώνονται από κοινού από τους επόπτες φοιτητές και τη διοίκηση του ΔΠΜΣ (για το σύστημα με τους επόπτες φοιτητές βλέπε την επόμενη παράγραφο). Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το ΥΚ-ΤΟΥΡ μπορεί να αναστείλει προσωρινά τη λειτουργία του, όταν υπάρχουν ανάγκες διαχειριστικών εργασιών ή διαδικασιών αναβάθμισης.

Προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη λειτουργία του ΥΚ-ΤΟΥΡ, στην αρχή κάθε Ακαδημαϊκού έτους ορίζονται 2-3 από τους φοιτητές του ΔΠΜΣ ως επόπτες φοιτητές του ΥΚ-ΤΟΥΡ. Τους επόπτες φοιτητές επιλέγει το ίδιο το σώμα των φοιτητών του ΔΠΜΣ και τα καθήκοντά τους είναι τα ακόλουθα:

- εξασφαλίζουν την πρόσβαση σε όλους τους χρήστες του ΥΚ-ΤΟΥΡ σύμφωνα με τα ωράρια λειτουργίας που έχουν ανακοινωθεί
- μεριμνούν για την καλή χρήση των χώρων και των συστημάτων από τους χρήστες
- καταγράφουν τυχόν προβλήματα που εμφανίστηκαν κατά τη διάρκεια της βάρδιας και ενημερώνουν άμεσα εγγράφως το διοικητικό προσωπικό του ΔΠΜΣ
- ασφαλίζουν τους χώρους μετά το τέλος του ωραρίου λειτουργίας

Με την ανάληψη των καθηκόντων τους, οι επόπτες φοιτητές συνυπογράφουν κατάσταση η οποία περιλαμβάνει το σύνολο του εξοπλισμού των χώρων του ΥΚ-ΤΟΥΡ για τον οποίο είναι υπεύθυνοι. Με το πέρας της θητείας τους ο εξοπλισμός της κατάστασης ελέγχεται και οι όποιες απώλειες ή βλάβες που έχουν γίνει από όχι κανονική χρήση καλύπτονται οικονομικά από το κοινό ποσό που έχει κατατεθεί για το σκοπό αυτό (βλέπε επόμενη ενότητα). Σε περίπτωση που το κόστος υπερβαίνει το κατατεθειμένο κοινό ποσό, οι επόπτες φοιτητές υποχρεούνται να καλύψουν τη διαφορά.

Αν το σώμα των φοιτητών δεν επιλέξει επόπτες φοιτητές, τότε το ωράριο λειτουργίας ΥΚ-ΤΟΥΡ θα είναι το ίδιο με αυτό των διοικητικών υπηρεσιών του ΔΠΜΣ (από Δευτέρα έως Παρασκευή 09.00-15.00, εκτός εορτών και αργιών) και θα εποπτεύεται από άτομα εκτός ΔΠΜΣ.

3. Υποχρεώσεις Χρηστών

Το ΥΚ-ΤΟΥΡ αποτελεί μια υπηρεσία με ουσιαστικότητα συμβολή στην πορεία των μεταπτυχιακών σπουδών κάθε φοιτητή. Κάθε χρήστης πρέπει να δείχνει τον απαραίτητο σεβασμό στον χώρο αλλά και στους συναδέλφους του που εργάζονται σε αυτόν, εξασφαλίζοντας έτσι τις καλύτερες δυνατές συνθήκες εργασίας. Ειδικότερα, μερικές βασικές υποχρεώσεις των χρηστών είναι:

- η διατήρηση του χώρου καθαρού και τακτοποιημένου
- η χρήση των συστημάτων για τις ανάγκες των σπουδών. Η χρήση για ψυχαγωγικούς λόγους επιτρέπεται μόνον εφόσον δεν απαιτεί εγκαταστάσεις αντίστοιχων εφαρμογών στους σκληρούς δίσκους και με την προϋπόθεση ότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας για φοιτητές που επιθυμούν να εργαστούν.
- η «λελογισμένη» χρήση των συστημάτων, αποφεύγοντας: ανορθόδοξο άνοιγμα και κλείσιμο των υπολογιστών, άσκοπες εκτυπώσεις, μετακινήσεις περιφερειακών συσκευών από ένα σύστημα σε ένα άλλο (ποντίκια, πληκτρολόγια, οθόνες,...),
- η ενημέρωση του επόπτη φοιτητή της βάρδιας για οποιοδήποτε πρόβλημα εμφανίζεται

4. Διαχείριση Προβλημάτων

Οι επόπτες φοιτητές είναι υπεύθυνοι για την έγκαιρη και έγγραφη κατάθεση οποιουδήποτε προβλήματος απώλειας ή δυσλειτουργίας υποπέσει στην αντίληψή τους. Η έγγραφη αυτή περιγραφή κατατίθεται στη γραμματεία του ΔΠΜΣ, η οποία μεριμνά ώστε να ενημερωθούν οι κατάλληλοι άνθρωποι. Στη συνέχεια, η διοίκηση, σε συνεργασία με το τεχνικό προσωπικό του Ιδρύματος, αποφασίζει αν το κόστος θα το χρεωθεί το ΔΠΜΣ ή θα αφαιρεθεί από το κοινό ποσό που έχουν καταθέσει οι φοιτητές.

Τέλος, σε περίπτωση που η διοίκηση του ΔΠΜΣ διαπιστώσει επαναλαμβανόμενα και σοβαρά προβλήματα στην εύρυθμη λειτουργία του ΥΚ-ΤΟΥΡ, μπορεί να διακόψει τη λειτουργία με το σύστημα των εποπτών φοιτητών και να προχωρήσει σε ένα σύστημα διαχείρισης με εξωτερικά άτομα (όπως αυτό περιγράφεται στο τέλος της 2^{ης} ενότητας).

10.3. Γενικές Οδηγίες για την Εκπόνηση της Διπλωματικής Εργασίας

A. Σκοπός και Επιμέρους Στόχοι της Διπλωματικής Εργασίας

Η διπλωματική εργασία είναι επιστημονική εργασία η οποία αντιπροσωπεύει υψηλό επίπεδο ερευνητικής δραστηριότητας και συμβάλλει στην επιστημονική γνώση. Προσφέρει τη δυνατότητα να κριθεί αλλά και να κατευθυνθεί η ερευνητική ικανότητα του/ης φοιτητή/τριας. Άρα, ο βασικός στόχος της εκπόνησής της είναι να αποδείξει τις ικανότητές του/ης μεταπτυχιακού φοιτητή/τριας και από τις δύο αυτές απόψεις.

Επιμέρους στόχοι στους οποίους είναι δυνατόν να αποβλέπει μια τέτοια ερευνητική εργασία συμπεριλαμβάνουν:

- επισκόπηση, κριτική ανάλυση και καινοτόμος εφαρμογή υφιστάμενης γνώσης

- περιγραφή, αξιολόγηση ή ερμηνεία κάποιου φαινομένου ή θέματος Χρήση θεωρητικών και μεθοδολογικών προσεγγίσεων, τεχνικών, εργαλείων

Η διπλωματική εργασία εκπονείται με ευθύνη του/της υποψηφίου φοιτητή/τριας και στοχεύει στο να αναπτυχθούν από αυτόν/ήν δόκιμες επιστημονικές πρωτοβουλίες. Αποτρέπεται η μηχανιστική εφαρμογή οδηγιών του/της υπεύθυνου/ης καθηγητή/τριας και παροτρύνεται η κριτική θεώρηση και ανάλογη προσαρμογή τους από πλευράς του/ης φοιτητή/τριας.

B. Κύρια Τμήματα της Διπλωματικής Εργασίας

Ως επιστημονικό σύγγραμμα, η διπλωματική εργασία επιδιώκει να επικοινωνήσει συγκεκριμένες γνώσεις, ιδέες ή απόψεις και τεχνικές με σαφήνεια, ακρίβεια, λογική ακολουθία, συνοχή, επιστημονική τεκμηρίωση, καθώς και λιτότητα και οικονομία στη γλωσσική έκφραση. Για το σκοπό αυτό, συνίσταται μια διπλωματική εργασία να περιλαμβάνει τα εξής γενικά τμήματα που αποτελούν το κύριο σώμα της ερευνητικής μελέτης:

- α) Εισαγωγή: ιστορικό επιλογής του ερευνητικού προβλήματος, τοποθέτηση του θέματος στον ευρύτερο επιστημονικό κλάδο, πρωτοτυπία και χρησιμότητα της έρευνας, και διατύπωση του σκοπού της.
- β) Ανασκόπηση της βιβλιογραφίας: επισκόπηση και διερεύνηση του θεωρητικού και μεθοδολογικού πεδίου (συμπεριλαμβανομένων και εφαρμογών) στο οποίο εντάσσεται η διπλωματική εργασία καθώς και του γεωγραφικού πλαισίου συγκρότησής της.
- γ) Μεθοδολογία: οργάνωση έρευνας, περιγραφή μεθοδολογικής προσέγγισης, περιγραφή συλλογής και τεχνικών επεξεργασίας στοιχείων.
- δ) Ανάλυση του θέματος: παρουσίαση και οργάνωση των ευρημάτων της διπλωματικής εργασίας, ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων της.

ε) Συμπεράσματα--συζήτηση: παράθεση τελικών συμπερασμάτων, συζήτησή τους στο ευρύτερο θεωρητικό και γεωγραφικό πλαίσιο όπως ορίστηκε στην αρχή της διπλωματικής εργασίας, και προτάσεις που προκύπτουν για μελλοντική έρευνα.

Γ. Κανόνες Σύνταξης και Συγγραφής του Κειμένου της Διπλωματικής Εργασίας

1. Μέγεθος Εργασίας

Το μέγεθος της διπλωματικής εργασίας εναπόκειται στην κρίση του/ης φοιτητή/τριας και σχετίζεται με τις απαιτήσεις και τις ιδιαιτερότητες του θέματος. Αξιολογείται περισσότερο η επιστημονική πληρότητα της εργασίας παρά το μέγεθός της. Συνιστάται να αποφεύγονται οι πολύ μεγάλες εργασίες. Ενδείκνυται ένα μέγεθος κειμένου μέχρι 100 σελίδες 1,5 διάστιχου γραμματοσειρών Η/Υ, χωρίς αυτό να αποτελεί απόλυτο περιοριστικό κριτήριο. Εναλλακτικά, το κείμενο της διπλωματικής εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις 20.000 λέξεις. Το διάστιχο μεγάλων παραπομπών, σημειώσεων και βιβλιογραφικών αναφορών συνιστάται να είναι μονό. Κάθε σελίδα του κειμένου πρέπει να αριθμείται. Η αρίθμηση αρχίζει από την πρώτη σελίδα του κειμένου και τελειώνει στο τέλος της όλης εργασίας, συμπεριλαμβανόμενων των παραρτημάτων και της βιβλιογραφίας. Υλικό που εμφανίζεται πριν από το κείμενο, όπως πρόλογος/ ευχαριστίες, αφιέρωση (εαν υπάρχει), πίνακας περιεχομένων, πίνακες πινάκων/ εικόνων/ χαρτών και περίληψη αριθμείται με μικρούς ρωμαϊκούς αριθμούς και εμφανίζεται με αυτήν ακριβώς τη σειρά μετά τη σελίδα του τίτλου (η οποία είναι δυνατό να ακολουθείται πρώτα από σελίδα όπου εμφανίζεται το copyright). Η σελίδα, πάντως, του τίτλου (και/ή του copyright) δεν αριθμείται ούτε προσμετράται στο συνολικό αριθμό σελίδων της διπλωματικής εργασίας.

2. Παρουσίαση Κειμένου

Η διπλωματική εργασία πρέπει να παραδίδεται απαραίτητως γραμμένη σε ηλεκτρονικό υπολογιστή, εκτυπωμένη στη μια πλευρά της σελίδας, σε καλής ποιότητας λευκό χαρτί με

μαύρη μελάνη και δεμένη σε μέγεθος DIN A4, Font 12, με περιθώρια 3 cm επάνω, 4 cm κάτω και 3cm αριστερά και δεξιά του κειμένου. Εάν χρησιμοποιηθούν άλλες γραμματοσειρές μέσα στο κείμενο με σκοπό να διαχωρίσουν τμήματά του από το υπόλοιπο της εργασίας, αυτές θα πρέπει να είναι ευανάγνωστες και του ίδιου μεγέθους με το υπόλοιπο κείμενο. Είναι δυνατόν υποσημειώσεις, υποκεφαλίδες και τίτλοι κεφαλαίων να εμφανίζονται και σε διαφορετικό μέγεθος και μορφή γραμματοσειράς εφόσον είναι ευανάγνωστα και ακολουθούν όλες τις υπόλοιπες προδιαγραφές συγγραφής της διπλωματικής εργασίας.

Σε περίπτωση που η διπλωματική εργασία συνοδεύεται από μεγάλους χάρτες ή άλλο εποπτικό υλικό μεγαλύτερο από DIN A3 (διαγράμματα, σχέδια και σκαριφήματα, φωτογραφίες κλπ), αυτό υποβάλλεται σε ξεχωριστό ντοσιέ μαζί με τον κύριο τόμο της εργασίας. Οι οδηγίες για την εκπόνηση και παρουσίαση όλου του παραπάνω συνοδευτικού υλικού παρατίθενται στο Παράρτημα του παρόντος Κανονισμού.

3. Σελίδα Τίτλου Διπλωματικής Εργασίας

Στο εξώφυλλο/ σελίδα τίτλου πρέπει να περιέχονται κατά σειρά εκ των άνω προς τα κάτω:

- Ο λογότυπος του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του ΔΠΜΣ
- Ο τίτλος της Διπλωματικής Εργασίας
- Το ονοματεπώνυμο του/ης φοιτητή/τριας
- Το όνομα του/της επιβλέποντα/πουσας καθηγητή/τριας (και η υπογραφή του/της, ή σε ξεχωριστή σελίδα?)
- Ο χρόνος κατάθεσής της

Ο τίτλος της διπλωματικής εργασίας δίνεται ολογράφως. Δεν περιέχει μαθηματικούς τύπους, σύμβολα ή άλλους μη συμβατικούς χαρακτήρες.

4. Ζητήματα Copyright

Το άτομο το οποίο εκπονεί τη διπλωματική εργασία φέρει ολόκληρη την ευθύνη προσδιορισμού της δίκαιης χρήσης του παραπάνω υλικού, η οποία ορίζεται στην βάση

των εξής παραγόντων: του σκοπού και χαρακτήρα της χρήσης (εμπορικός, μη κερδοφόρος ή εκπαιδευτικός), της φύσης του υλικού που χρησιμοποιεί (τμήμα του κειμένου, πίνακες, εικόνες ή χάρτες), του ποσοστού και της σημαντικότητας του τμήματος που χρησιμοποιεί σε σχέση με το όλο κείμενο υπό copyright, και των πιθανών συνεπειών της χρήσης αυτής στην αγορά ή στη γενικότερη αξία του υπό copyright κειμένου.

5. Διάρθρωση Κύριων Τμημάτων Διπλωματικής

Η διπλωματική εργασία πρέπει να είναι διαρθρωμένη κατά τα πρότυπα των επιστημονικών μονογραφιών και μελετών. Πιο συγκεκριμένα, περιλαμβάνονται με την παρακάτω σειρά:

- Πρόλογος -- ευχαριστίες
- Αφιέρωση (εάν υπάρχει)
- Πίνακας περιεχομένων
- Πίνακες πινάκων, διαγραμμάτων, χαρτών και/ή άλλων εποπτικών μέσων
- Περίληψη στα Ελληνικά
- Εισαγωγή
- Κυρίως κείμενο
- Συμπεράσματα
- Βιβλιογραφία
- Παραρτήματα

Στον *πρόλογο* γίνεται σύντομη αναφορά στη διαδικασία εκπόνησης της εργασίας και αποδίδονται ευχαριστίες προς όλους όσους συνέβαλλαν με κάποιον τρόπο στην υλοποίηση της (επιβλέποντες καθηγητές/τριες, δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, άτομα που συνέβαλλαν στη συλλογή στοιχείων κατά την επιτόπια έρευνα, κλπ).

Η *περίληψη* αποτελεί μια σαφή και σύντομη περιγραφή του περιεχομένου, της μεθόδου και των συμπερασμάτων της διπλωματικής εργασίας σε μια το πολύ σελίδα.

Στην *εισαγωγή* παρουσιάζονται αναλυτικά το αντικείμενο και οι στόχοι της διπλωματικής εργασίας. Συγκεκριμένα, γίνεται αναφορά στον προβληματισμό που οδήγησε στην επιλογή επεξεργασίας του συγκεκριμένου θέματος, στους επιμέρους στόχους και τα ερευνητικά ερωτήματα (ή υποθέσεις) προς έλεγχο και διερεύνηση, καθώς και στη μεθοδολογία προσέγγισής τους. Κατόπιν αιτιολογείται η επιστημονική και η πρακτική ή εφαρμοσμένη σκοπιμότητά της. Τέλος, παρατίθεται μια σύντομη περιγραφή (3-4 σειρές) του κάθε κεφαλαίου.

Το *κυρίως κείμενο* χωρίζεται σε αριθμημένα κεφάλαια, κάθε ένα από τα οποία αντιστοιχεί σε μια συγκεκριμένη ενότητα και τα οποία ακολουθούν μεταξύ τους μια λογική αλληλουχία στην διεκπεραίωση της εργασίας. Τα κεφάλαια είναι σκόπιμο να χωρίζονται σε υποκεφάλαια και εδάφια αριθμημένα κατά το δεκαδικό σύστημα (π.χ. 3.1, 3.1.1). Στα κεφάλαια περιλαμβάνεται το κυρίως αναλυτικό τμήμα της εργασίας. Οι αναφορές στη βιβλιογραφία πρέπει να γίνονται απευθείας μέσα στο κείμενο με το σύστημα Harvard (π.χ. Massey 1984: 145-147), ενώ η πλήρης αναφορά στην κάθε πηγή γίνεται στο τέλος της διπλωματικής, στη βιβλιογραφία. Δευτερεύοντα ή συμπληρωματικά στοιχεία, σχόλια, διευκρινήσεις κλπ παρατίθενται σε αριθμημένες υποσημειώσεις στο κάτω μέρος της ίδιας σελίδας.

Στα *συμπεράσματα* περιλαμβάνεται σύνθεση και συζήτηση των κυρίων ευρημάτων της εργασίας τοποθετημένων στο ευρύτερο επιστημονικό πεδίο του τουρισμού καθώς και στα γεωγραφικά συμφραζόμενα του θέματος της διπλωματικής εργασίας. Επίσης επισημαίνονται αντικειμενικές δυσκολίες που τυχόν προέκυψαν κατά την εκπόνηση της διπλωματικής, προτείνονται κατευθύνσεις για μελλοντική έρευνα και παρατίθενται τελικές κριτικές απόψεις και συμπεράσματα του/της συγγραφέα.

Σε *παραρτήματα* γενικά εισάγονται διάφορα στοιχεία βοηθητικής ή συμπληρωματικής σημασίας σε σχέση με αυτή καθεαυτή τη διπλωματική εργασία. Η σύνταξη και παράθεσή τους γενικά ακολουθεί όλες τις παραπάνω προδιαγραφές που αφορούν στην σύνταξη του κειμένου της διπλωματικής, ως αναπόσπαστο τμήμα αυτής,

συμπεριλαμβανόμενης και της αρίθμησης, η οποία συνεχίζεται στα παραρτήματα απευθείας από το κυρίως κείμενο της εργασίας.

6. Οργάνωση Βιβλιογραφίας

Στη βιβλιογραφία διπλωματικής εργασίας περιλαμβάνονται όλες οι πηγές (βιβλία, άρθρα, μελέτες, εισηγήσεις σε συνέδρια, στατιστικά δελτία, αναλύσεις στην ημερήσιο και περιοδικό τύπο, ντοκουμέντα οργανισμών, κλπ) που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εκπόνηση της. Η παράθεση γίνεται κατά αλφαβητική σειρά ονόματος συγγραφέα. Πιο αναλυτικά παρατίθενται:

- το όνομα του συγγραφέα/ων ή του φορέα
- χρονολογία έκδοσης
- τίτλος έργου
- λοιπά προσδιοριστικά στοιχεία

Παραδείγματα:

- ECONOMIST, Jan 18-24, 1997 (Global Economy, Local Mayhem?), pp. 13-14 (περίπτωση ανάλυσης στον περιοδικό τύπο)
- Hadjimichalis, C. 1993. The fringes of Europe and EC Integration: a view from the South. Στο *Greece in Europe: Spatial Planning And Regional Policy Towards The Year 2000*. Proceedings of International Conference, Athens 1993, pp. 1-30 (περίπτωση εισήγησης δημοσιευμένης σε πρακτικά συνεδρίου)
- Κοκκώσης, Χ. και Π. Τσάρτας. 2001. *Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη και Περιβάλλον*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική (περίπτωση βιβλίου)
- OECD. 1990. *Historical Statistics 1960-1988*. Paris (περίπτωση στατιστικού εντύπου)
- Powell, W. W. 1990. Neither market nor hierarchy: network forms of organization. *Research in Organizational Behaviour* No. 12, pp. 295-336 (περίπτωση άρθρου σε επιστημονικό περιοδικό)
- ΤΟ ΒΗΜΑ, 8-2-1998. Οι μύθοι της παγκοσμιοποίησης, σ. Α18 (περίπτωση μελέτης φορέα)

- ΥΠΕΧΩΔΕ. 1984. *Ν. Αχαΐας: Προτάσεις Χωροταξικής Οργάνωσης*. Αθήνα (περίπτωση μελέτης φορέα)
- ΦΕΚ 33Α/14-3-1983 (Ν. 1337/83 για την επέκταση των πολεοδομικών σχεδίων, την οικιστική ανάπτυξη και σχετικές ρυθμίσεις) (περίπτωση κρατικού ντοκουμέντου)

Γ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

Davis, Gordon B. and Clyde A. Parker. 1979. *Writing the Doctoral Dissertation: A Systematic Approach*. Woodbury, N.Y.: Barron's Educational Series, Inc.

Eco, Umberto. 1994. *Πώς Γίνεται Μια Διπλωματική Εργασία*. Αθήνα: Νήσος.

Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Γεωγραφίας. 1999. *Προσχέδιο Εσωτερικού Κανονισμού Προπτυχιακών Σπουδών Τμήματος Γεωγραφίας Πανεπιστημίου Αιγαίου*. Μυτιλήνη: Τμήμα Γεωγραφίας Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Graduate School, *Specifications for the Preparation of the Doctoral Thesis/ Project*. 1999-2000. Minneapolis: University of Minnesota.

Howard, Keith and John A. Sharp. 1994. *Η Επιστημονική Μελέτη: Οδηγός Σχεδιασμού και Διαχείρισης Πανεπιστημιακών Ερευνητικών Εργασιών*. Αθήνα: Gutenberg.

Mauch, James E. and Jack W. Birch. 1983. *Guide to the Successful Thesis and Dissertation: Conception to Publication, A Handbook for Students and Faculty*. New York: Marcel Dekker, Inc.

Παρασκευόπουλος Ιωάννης. 1993. *Μεθοδολογία Επιστημονικής Έρευνας Τόμος Β΄*. Αθήνα.